Groza Péter a magyar—román testvériségről

A Szovjetunió résztvesz az atomenergia ellenőrzésében

ÁRA 100 LEI

VILÁGOSSÁG

Kolozsvár 1945 december 25 | Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR | Kedd II. évf., 282. szám

Karácsonykor, magunkba nézve

Irta: KURKÓ GYÁRFÁS
a MNSz országos elnöke

A béke szent ünnepe a legalkalmasabb pillanat arra, hogy karácsonyfáink alatt — vagy a legtöbb szegény családnál azoknak helyén — komolyan magunkba nézzünk s elgondolkozzunk, hogy miért és kik csúfolták meg, kik hamisították meg a béke ünnepét. S miért késik még mindig, hogy a karácsony valóban a béke és a békeszeretők ünnepe legyen ugy, ahogyan azt a krisztusi tanok hamisitatlan formában előirják? És mit tegyünk, hogy méltóak legyünk a béke ünnepére?

Minden nép felelős tényezőinek sulyos feladata ma a véráztatta romok eltakaritása, az ujjáépités meggyorsitása, a háborus sebek begyógyitása és az élet elviselhetőbbé tétele. De nem kisebb feladat a fasiszta elődöktől, az álkeresztényektől hátrahagyott lelki métely megsemmisitése sem, mert ez még mindig burjánzik és igen sok hiszékeny, ártatlan embert fertőz meg anélkül, hogy tudomást szerezne róla. Még igen sok kifüstölendő góc van, ahonnan lelketlen lélekkufárok mesterségesen szitják a fajgyülöletet és szabotálják az önzetlen munkát, amelyet őszintén demokrata szervezeteink és vezetőink végeznek a megbékélés és az egészséges alapokra épitendő béke érdekében. A fegyveres harc befejeződött ugyan, de az egészséges világbékéért tovább folyik a nagy csata, amelynek akarva — nem akarva, részesei vagyunk s azzá is kell lennünk. Ugy is, mint egyéneknek, ugy is, mint nemzetiségi közösségnek, ugy is, mint nemzetnek!

Nemzetiség vagyunk, de tartozunk egy testhez, amelyet sohasem tagadtunk és nem tagadhatunk meg. Ezt nem is kivánta tőlünk senki őszinte szövetségeseink közül. Felülemelkedve azonban a határokon, mint Európa délkeletén élő magyar nemzet is, maroknyi nép vagyunk, mely szövetséges nélkül nem lehet. Ha pedig szövetségeseket keresünk, akkor természetellenes lenne olyan szövetséges kutatása, amely az erőszak hatalmát vallja a gyengékkel szemben. Áll ez nemzetünkre világviszonylatban is, de áll reánk, mint nemzetiségre, hazánk keretén belül is. Természetes szövetségesünk minden hasonló épitő demokráciára törekvő irányzat a velünk együttlakó dunavölgyi népek soraiban és szövetségesünk a felszabaditó s függetlenségünket biztositó nagy szomszédunk, a Szovjetunió.

Ez alkalommal is, mint mindannyiszor, hangsulyozom, hogy kinek-kinek a maga helyén kell bekapcsolódni abba a közös nagy emberi munkába, amely egy tökéletesebb életformáért folyik. Ebben az uj világban, hol az elvégzett munka után értékelnek, annyi a sulyunk, amilyen mértékben hozzájárulunk a munkához egyénenként, nemzetiségi, vagy nemzeti közösségként. Csak az általános békéért folytatott nemes és épitő munka alapján emelkedhetünk az elválasztó határok fölé.

Nem érthetünk tehát egyet a multból maradt olyan kijelentésekkel, hogy „minket a politika nem érdekel" vagy „majd elintézik a nagyok", és hogy „ne bántsuk az érzelmeket" — és igy tovább. Minket és mindazokat, akik az emberi jövőért azért harcoltak és készek harcolni, dolgozni, hogy az minél tökéletesebb legyen, minden érdekel. Mindenhol ott akarunk lenni, ahol jövőnket formálják és ha ugy kivánja a helyzet, szembeszállunk bizony az érzelmekkel is. Sulyos történelmi időkben nem lehet érzelmekkel egészséges népi politikát csinálni, hanem csakis a valósághól kiinduló józan politikával. Aki az érzelmekre épiti politikáját, az álljon félre a nép éléről, különösen akkor, ha ezek az érzelmek rothadt gyökérből fakadnak, amelynek kinövései fasiszta vadhajtást eredményeznek, vagy ha ezek mögött az érzelmek mögött nemzetiségünk sirját ássák meg holmi régen ismert kortesfogással, egyéni érdekeket szolgáló pártönzéssel és éppen ennek az elérése érdekében az érzelmekre való hivatkozással.

Minden államalkotó népnek és minden nemzeti egységnek is megvannak a maga nehézségei. Nem irigylendő nehéz feladat hárul azokra, akiket népünk azzal bizott meg, hogy megmutassák a romok közül kivezető utat, miközben a dolgozók millióil lázasan végezhetik épitő munkájukat. De semmivel sem kisebb a romániai magyarság képviselőinek a feladata. A pártoskodás fényüzését megengedheti magának egy államalkotó nemzet anélkül, hogy ez nemzeti mivoltában veszedelmes hátrányt jelentene. Ugyanez a játszma azonban egy nemzetiségnél a szétbomláshoz vezetne.

Le kell ezt szegeznünk, mert ugy látszik, hogy az „oszd meg és uralkodj" jelszó dallamára a mi sorainkból is táncosok akadnak és amit Maniuék és Bratianuék erőszakkal nem tudtak elérni, hogy nemzetiségünket szétzüllesszék, kulturánkat felőröljék, s ezzel a nemzetiségi kérdést megoldottnak nyilvánithassák, azt most más köpenybe bujva, finomabb formában és hatásosabban, tetszetősebb szinben és sorainkból kikerülő cinkosokkal ujra megkisérlik. „Magyar szekció"-znak... ugyanakkor, amikor a magyar parasztok földjének oly módon való elkobzását kérik röpcéikben, mint a hitleristákét! Vagy amikor egy közel kétmilliós nemzetiség sajátos nemzeti szervezetének a létkérdését kétségbe vonják! Vigyázzanak uraim, mert rombolni könnyebb, mint épiteni és a rosszindulatu birálat és megalkuvás is könnyebb fegyver, mint a szivós, szorgalmas épitőmunka, amelynek gyümölcse később élvezhető, mint a gyászos szolgálatért kapott kone, amely könnyen torkon akadhat.

Számtalanszor hangsulyoztuk, hogy munkástestvéreink osztályharcos politikai életüket saját eszméiknek megfelelő szervezeteikben élhetik ki. Különleges nemzetiségi érdekeinket azonban a Magyar Népi Szövetségben, mint politikai szervezetben kivánjuk ápolni és biztositani, amely szervezet központjától kezdve a legkisebb szervezetéig következetesen magyar és demokrata. S mint ilyen, értékes épitő munkánk tudatában mélyitjük el a barátságot olyan szövetségeseinkkel, akik a teljes jogegyenlőség alapján nemcsak, hogy elismernek minket, hanem a lehetőségek keretein belül támogatnak is állampolgári és sajátos nemzetiségi jogainkért folytatott harcunkban.

Ez az alapja és az előfeltétele annak, hogy mi itt, együttélő népek, egymás népi szokásait és értékes hagyományait kölcsönösen megbecsülve s egymás jogait tiszteletben tartva, szilárd alapon állhassunk és mint ha népek is, nagy alkotói lehessünk annak a békemünek, amely minden népnek a teljes felszabadulását kell jelentse és gátat vethet egy még borzalmasabb világégésnek.

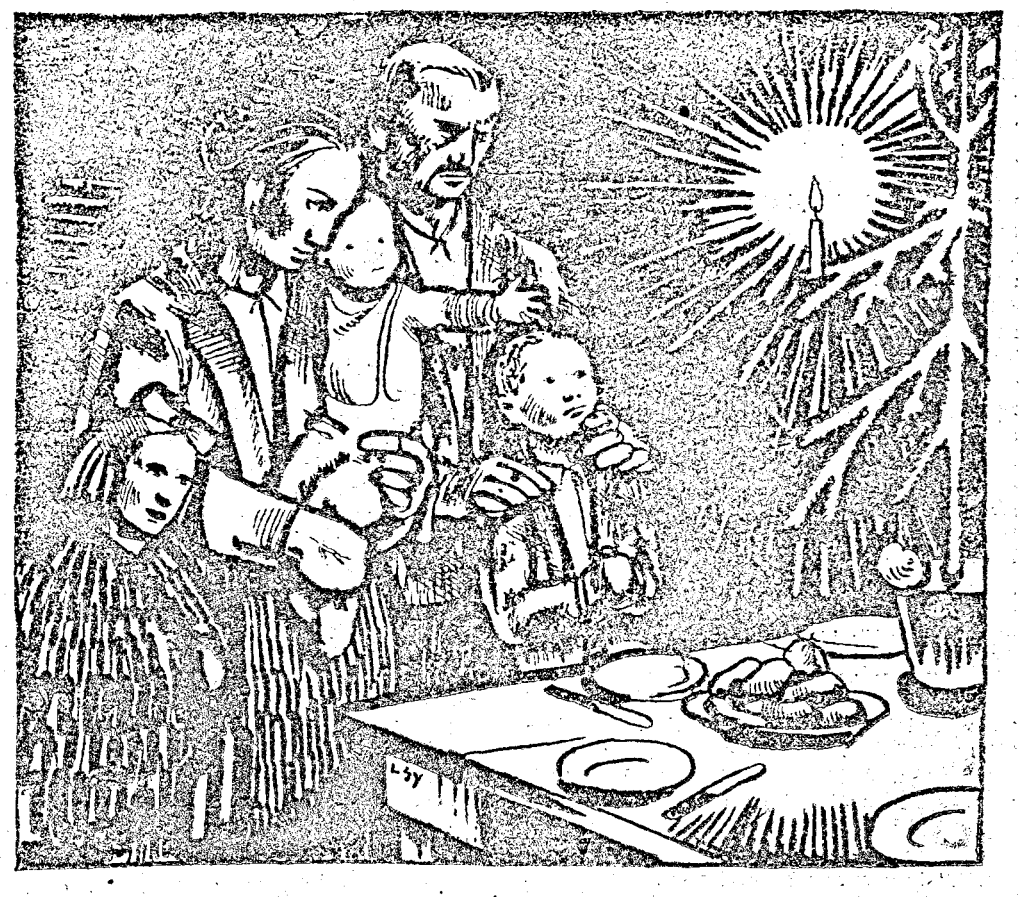

KARÁCSONYI ÜZENET A SZERETETRŐL

Irta: VÁSÁRHELYI JÁNOS püspök

Krisztus születése után csaknem kétezer esztendő munkája, küzdelme, tenger szenvedése után odajutott a keresztyén világ, hogy körében kialvóban még csak a reménysége is annak, hogy lehetséges ezen a földön a békesség és jóakarat az emberek között. Ki a hibás ebben, kit terhel a felelősség ezért? Olyan kérdés ez, amely elől nem szabad, nem lehet kitérnie Krisztus egyházai képviselőinek, az evangélium hirdetőinek sem. Az egyházak képviselőit is sulyos, semmiképpen el nem hárítható felelősség terheli azért, hogy ebben a világban elveszitette életet alakitó erejét ez a legistenibb szó: Szeretet.

Két cikkelye van a keresztyén hitnek, melyet ugyan sohasem formuláztak meg valamely egyetemes egyházi gyülésben, de amelyben mégis minden egyház megegyezik. Ez a két cikk az Istennek atyasága és az embereknek testvérisége. És ime, ez a két drága isteni igazság mégis elveszitette ható erejét. Lehetséges lett volna ez, ha minden egyház — kivétel nélkül minden egyház — teljes erejét ennek a legnagyobb igazságnak szolgálatára, érvényesitésére forditotta volna?

Ha valamikor, akkor a mostani időkben Krisztus egyházainak valóban találkozniok kell abban a törekvésben, mely arra irányul, hogy a szeretetnek lelkét élő valósággá tegyék a szivekben. Krisztus egyházainak meg kell érteniök, hogy ez a szétomló, ezerféle ellentét által darabokra tépett, meghasonlott világ joggal várja elsősorban tőlük, hogy bátran és erőteljesen, határozottan és megalkuvás nélkül képviseljék azt, amit a karácsonyi angyalok hirdettek és igértek a világnak: a békességet és a jóakarátot.

Az egyházak gondozzanak, tanitsanak, intsenek, dorgáljanak, vigasztaljanak és gyógyitsanak, de ne szakitsanak darabokra, ne sorakoztassanak egymás ellen, hanem egyesitsenek abban, ami fő: a szeretetben, egymás terhének hordozásában, a békességben és jóakaratban.

Megpróbáltatások sulyos keresztjei nehezednek reánk. És mégis nem ez a mi legnagyobb bajunk. Ha összetartanánk, ha egyet tudnánk akarni, ha megfognók egymás kezét és el nem bocsátanánk, e nehéz idők sok-sok nyomoruságán is győzelemmel tudnánk áthaladni. De pártoskodunk, széthuzunk, elégedetlen bizalmatlansággal tekintünk egymásra még mindig, még most is. Jézus el akarja venni rólunk is ezt az ősi bünt, ezt a sötét átkot. Isteni szeretetének hatalmával minket is meg akar tanitani a drága tanács követésére: „Azért ha megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának vagyon valami panasza ellened, hagyd ott az oltár előtt a te ajándékodat és menj el, békélj meg először a te atyádfiával."

A krisztusi hit egy nagylelkü hive egykor e jelszót adta ki az egyház számára: Az egyháznak nemcsak azt kell mondania: „Enyém a hit", hanem azt is: „Enyém a szeretet!"

Krisztus gyermekeinek ma különösképpen meg kell érteniök azt az igazságot, mely e figyelmeztetésben kapott kifejezést. Vinniök kell a szeretet vigasztalását a szenvedőkhöz, az irgalom segitségét a szükölködőkhöz, a reménység biztatását a csüggedőkhöz, a hitnek a világosságát a kételkedőkhöz, de semmiképpen sem szabad bizalmatlanságot, visszavonást, egyenetlenséget éleszteniök az egy Atyának gyermekei között, akiket egymás testvéreivé és nem egymás ellenségeivé akart tenni Az, akinek nevében szolgálnak.

Mi a jele annak, hogy valóban Krisztushoz tartozunk? Imc Jézus felelete. „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanitványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok." Nem arról, hogy ki milyen felekezetü, nemzetiségü, vagy társadalmi állásu, hanem arról, hogy kiben van több, mélyebb, igazibb, hűségesebb és önfeláldozóbb szeretet. Mert gyümölcséről ismerik meg a fát és amiképpen holt a test lélek nélkül, akképpen holott a hit is cselekedetek nélkül. A léleknek, a Krisztus lelkének gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, jóság, hűség, szelidség, mértékletesség.

Krisztus egyházainak az a feladatuk, hogy szent karácsony ünnepén ezt a lelket élesszék híveikben, hogy munkájuk és szolgálatuk által visszaszerezzék hitelét ennek a legistenibb szónak: Szeretet.

Számadás

ERDÉLYI MAGYAR IRÓINKRÓL

A nagy történeti forduló Erdély magyar íróinak nagy részét itthon találta. Az elmult év folyamán az elmenekült, fogoly és deportált írók egy része is visszatért, a fasiszta háboru veszteségeinek mérlege tehát ma már könnyen felállítható. A számbavétel és a számonkérés ideje eljött. Halottakat siratunk, a szellem bátor harcosait, akik a fasiszta terror áldozatául estek, eltünteket várunk még mindig vissza az elhurcolt és fogságba esett demokrata írók közül és boldog örömmel öleljük magunkhoz azt a néhány hazatérőt, aki fáradtan, de a jobb jövőbe vetett hittel jön vissza közénk, hogy tovább folytassa a tisztább és emberibb világért folytatott évtizedes küzdelmünket.

A számbavevés mellett a számonkérés ideje is eljött. Sajnos, mint mindenütt, nálunk is voltak árulói a szellemnek, hátbatámadói a népek kibékülését hirdető humanizmusnak. Az „írástudók árulása" európai jelenség, a fasiszta koreszmék fertőzésének hatása alól több erdélyi író nem tudta kivonni magát, de az erdélyi magyar írók nagyrészének becsületére válik, hogy minden szellemi terror ellenére hű tudott maradni önmagához és eszményeihez. A szellem elárulóinak még a neveire is gyűlölettel gondol az erdélyi magyarság, mert közös népi tragédiánk feltárásában nekik is döntő szerepük volt. De a történeti igazság kedvéért azt is le kell szögeznünk, hogy az ingadozók és a kételkedők elég erős táborával szemben, akik minden jóhiszeműségük mellett sem mertek gátat emelni az árnak, egész sereg erdélyi magyar író vállalta a harcot, a börtönt és az üldöztetést. Az ő mártirságuk az a forrás, amelyből most, az újraösszeszedés idején erőt és hitet meritünk.

A történelmi változás után

az erdélyi írók régi szervezetei és folyóiratai megszüntek, helyettük ujak vannak kialakulóban. A Romániai Magyar Írók Szövetsége az az átfogó szerv, mely egyesíti a különböző művészi felfogásu demokrata magyar írókat. Készülő antológiája: „A mi utunk" lesz ennek az értékes írói együttesnek, amelyben a régi és uj irónemzedék tagjai mind résztvesznek, az első komoly bemutatkozója.

Az erdélyi irodalom öt nagy problémaköre: a nép, a történeti hagyományok, a szociális szellem, az europai távlatok keresése és a román—magyar kulturközeledés gondolata régi örökség, amit most már mélyebben és egységesebb irodalompolitikával kell tovább fejlesztenünk.

Az erdélyi magyar irodalom egyik követendő utja a szociális problémák meglátása és feldolgozása kell legyen. Ennek az iránynak legrégibb képviselője Nagy István, a Romániai Magyar Írók Szövetségének elnöke, akinek minden irása másfél évtized óta töretlen vonalban csak egy célt szolgált: a szegény magyar rétegek szociális nyomorának feltárását, az elnyomottak küzdelmeinek leirását és a román—magyar szegénység közös harcának, felemelkedési vágyainak művészi bemutatását. Az „Özönviz előtt", az „Oltyánok unokái", „A szomszédság nevében" mind megannyi bizonyságtétel a mult romjain felépülő uj világ mellett.

A „Korunk" kitünő szerkesztője, Gaál Gábor nemrég tért vissza a fogságból, hogy ujra megindítsa a fasiszta hatóságok által betiltott folyóiratát és elfoglalja a kolozsvári állami magyarnyelvü egyetem bölcsészkarán a számára fenntartott szociológiai tanszéket. A régi „Korunk" gárdájából ugyancsak nemrég tért vissza a deportálásból Szilágyi András, az „Uj Pásztor" és „Az idő katonái" kitünő szerzője s a katonasors viszontagságai után vetődött haza Asztalos István és Kovács György is, a népi realizmus két régi hirdetője. A felszabadulás Erdélyben találta a Korunk irói közül Jordáky Lajost, a kiváló szociológust, Balogh Edgárt, a Világosság szerkesztőjét, a dunai népek kibékülésének harcosát és Méliusz Józsefet, a kitünő esztétát.

Az idősebb irónemzedék

legjelentősebb képviselői és az irodalmi élet legtevékenyebb szervezői: Szentimrei Jenő és Benedek Marcell. Szentimrei ugy is, mint lirikus, ugy is, mint kritikus egyaránt jelentős. 1919 óta ő a polgári radikálizmus és a humanizmus legelkeseb harcosa, fáradhatatlan szervező, akit nem tört meg a reakció, nem csüggesztett el az „irástudók árulása". Benedek Marcell utja éppugy visszavezetett Erdélybe, mint nagyhírü apjáé, Benedek Eleké, a nagy székely mesemondóé, aki öreg korára hazajött Erdélybe, hogy az itt élő népek békéjéért harcolva, életét ősei földjén fejezze be mindhalálig keresvén régi humanista álmát, a gyülölség romjain megvalósuló erdélyi demokráciát.

Az idősebb nemzedék kiváló képviselői és az erdélyi irodalom sokszinü rétegeit tükrözik vissza: Molter Károly, Tabéry Géza, Berde Mária, Bánffy Miklós, Kós Károly, Kádár Imre, Tompa László, Olosz Lajos és Szántó György. Molter Károly az erdélyi irodalom humanistája, most kapott kinevezést a kolozsvári egyetem német tanszékére. Minden irását mély emberszeretet és a dolgok bölcs és megértő szemlélete hatja át. Tabéry és Szántó történeti regényei az elmult két évtized legjobb erdélyi olvasmányai közé tartoztak. Az egyik Nagyváradon, a másik Aradon él teljes visszavonultságban. Berde Mária társadalmi regényei, az erdélyi népek békéjét hirdető versei és nemesveretü román müfordításai erdélyi irodalmunk ma is nevelő és utmutató értékei. Kós Károly és Bánffy Miklós az Erdélyi Helikon egykori vezérei, Kolozsvárt élnek. Bánffy Miklós éppugy visszavonultan él, mint Kemény János, a Helikon egykori megalapitója és Kovács László, a Helikon szerkesztője. Annál tevékenyebb részt vett Kós Károly az erdélyi szellemi élet demokratikusabb megmozdulásaiban. Az őszhaju, de töretlen lelkü irodalmi vezér ma ujra a fiatalokkal együtt szövi álmait, mint egykor, 1918 után, az erdélyi irodalom hőskorában. Kitünő drámáját, a „Budai Nagy Antal"-t ujra adták a kolozsvári szinházban.

A fiatal írók

nagyrésze évek óta az erdélyi realizmus és a népiesség irányát követte. Az erdélyi realizmus hivei részben a Korunk, részben az „Uj Arcvonal" körül csoportosultak, mig az uj népiesség hirdetői a „Termés" folyóirat köréhez tartoztak. A népi származásu Horváth Istvánon kivül az utóbbi folyóirat jelentősebb irói Kiss Jenő, Szabédi László, Hegyi Endre, Jékely Zoltán és Bözödi György. Ideologusuk, Szabédi László, ne csak kiváló esztéta, de elsőrangu müfordító is, akinek legujabb román népdalfordításai nemrég arattak nagy sikert. A fiatal lirikusok közül Jánosházy György és Varró Dezső költeményeit emelhetjük ki. Szemlér Ferenc és Kacsó Sándor a román—magyar kulturközeledés régi harcosa. Kacsó „Vakvágányon" cimü regénye és Szemlér „Más csillagon" cimü müve a nemzedéki és szociális problémát tárják elénk nyilt őszinteséggel. Mindketten a népi demokrácia hivei és harcos ostorozói a reakciónak.

Az erdélyi írók bemutatása nem volna teljes, ha megfeledkeznénk azokról, akik nemrégen tértek vissza közénk, vagy még távol élnek tőlünk. A legkiválóbb népies irónk, a székely népi lélek nagyszerü megszólaltatója, Mikszáth óta a legkitünöbb elbeszélőnk, Tamási Áron még Pesten él. Ugyanitt működik Szenczei László is, a magyar középosztály bűneinek ostorozója, az erdélyi realizmus irányának egyik megindítója. Nemrég tért vissza közénk Szilágyi Andráson és Gaál Gáboron kivül Jancsó Béla, a kiváló esztétikus, Lakatos István, az erdélyi zene történetének legalaposabb kutatója és Salamon László szocialista iró és esztétikus.

Mártirjaink vannak

Az elmult évek reakciós és fasiszta üldözéseinek nagyon sok iró esett áldozatul. Józsa Béla, Karácsony Benő, Ligeti Ernő, Lakatos Imre, Kovács-Katona Jenő, Salamon Ernő, Brassai Viktor csupán néhány kiragadott név az erdélyi magyar szellemi élet mártirjai közül, akik vagy demokrata meggyőződésük, vagy a faji üldözés és deportálás áldozatai lettek. Nagy és pótolhatatlan veszteség érte irodalmunkat és szinházi életünket Janovics Jenő tragikus halálával.

E rövid tanulmány nem akart értékelést adni az elmult huszonöt év erdélyi irodalmáról. Egyetlen célunk azoknak az értékeknek számbavétele volt, akikre a most ujra szervezkedő erdélyi magyar irodalmi élet számithat. De célunk egyszersmint éles határt is vonni a mult és a jelen között is. A világot átformáló nagy háboru és a béke nyomán vajudó, most születő világdemokrácia uj követelményeket állit Erdély magyar irói elé is. A történelem itélt emberek, müvek és irodalmi irányok felett. A mi célunk a megmaradt igaz értékek, az időtálló eszmék, a mult igazi demokrata szellemü hagyományainak átmentése az épülő jövőbe. A most kialakuló erdélyi magyar irodalom arcát egyrészt az uj idők eszméi, másrészt azok az irók fogják kialakitani, akiknek irói és emberi magatartása kiállta az idők viharát.

A mult erdélyi irodalmának elkülönülő és sokszor szük életszemléletével szemben egy mélyebb, népi és szociális gyökerü, de ugyanakkor nagyobb, szélesebb világtávlatokat átölelő iránya van kialakulóban. Ezt az irányt két fontos elv szabja meg: egyik az irói és szellemi szabadság elve, másik a fokozottabb bekapcsolódás a jövőnket formáló erők munkájába, mert nincs igazi szellemi szabadság a társadalmi szabadság és egyenlőség megvalósulása nélkül.

JANCSÓ ELEMÉR

Vistai magyarok között

VISTA, karácsony előtt. Kőmüvesinas koromban mindig vágytam, hogy közelről is megismerjem a vistai kőfaragókat, akik hosszu éveken át pompásan kifaragott épületköveket szállitottak kezünk alá az épitkezéshez. Végre megtehettem. Mult reggel egy éjjeli szolgálatból hazatérő vistai magyar vasutas mellé kapaszkodtam fel a hajnali személyvonatra. Jóformán még ki sem világosodott, máris elhagyott bennünket a szerelvény a nádasi állomáson.

Bent a faluban a Magyar Népi Szövetség vezetői iránt érdeklődve, elsőnek Székely Mihály iskolaigazgatóhoz irányitottak, aki Vistára történt kihelyezése után nyomban bekapcsolódott a Magyar Népi Szövetség helyi munkájába. Az iskolánkivüli népnevelés régi munkása, karöltve a falu gazdáival s elsősorban Székely György kisgazda áldozatos segitségével, legelőször is az elhanyagolt iskola kapuit nyitotta meg. Saját pénzükön takaritották ki a termeket, majd ugyancsak saját erejükből teremtettek tizenhét vadonatuj iskolapadot.

— Ez csak a megindulás — mondja az uj igazgató akit iskola- és kulturházépitő terveiben ma már egyemberként támogat az egész falu.

— Most zenekarokat és dalárdát szervezünk — folytatta —, majd a régen már sok sikert aratott műkedvelőgárdát állitjuk összse szilveszteri szereplésre. Szerencsére zeneszerszámokat itt helyben is találunk. Ennek a kultura után szomjazó és alkotó népnek csupán irányitás kell feltörekvésében!

— Itt jön éppen az egyik hegedügyártó —, mutatja be hirtelen a velünk szembe jövő legénykét, aki elmondja, hogy egy kis támogatással akár száz hegedüt is megcsinálna sajátkezüleg.

Kőfaragó művészek faluja

A falu utcáján aztán ujabb müalkotásokra bukkanunk. Az egyik ház előtt földbegyökerezik a lábunk a csodálattól. Egy mütörténelembe illő, művészi diszitésü félemeletes kőház arra késztet, hogy alkotóját nyomban megismerjük. Bent az első házban aztán bemutatkozik a hires vistai kőfaragómester, Kallós András. Az őszhaju, de még vasmarku és vidám falusi művész sorra megmutogatja az eresz alatt lévő sirköveit, melyeken egészen merész módon fonódnak össze a görög oszlop- és bizánci diszletminták Kalotaszeg népművészetével.

A falu általában sok uj épülettel városiasodott. Sok olyan, ebben az évben épült házat láttunk még, amely egy nagyváros villanegyedében is diszeleghetne. Jóleső, meleg érzés önti el a szivünk. Ez a falu ebben a háboru után való nehéz esztendőben is épitkezik. Örömmel állapitjuk meg, hogy mig ebben a faluban a jobbágyidőkre emlékeztető kis szalmásfedelü viskók gyérülnek, egyre több olyan ház épül fel, amely a modern egészségügyi követelményeknek megfelel, anélkül, hogy belegázolna a nép ősrégi, gazdagdiszü viseletébe.

Az egyik tömör-rakásu kőháztól megbabonázottan s nyakunk még száz méterről is vissza-visszacsavarva érkezünk meg a vendéglátó házacskához. Fehérhaju házigazdám méheiről, a falu méhészgazdálkodásáról, mezőgazdasági kérdésekről tájékoztat.

Felragyognak-e a villanylámpák?

— Köves és csupa hegyoldal a határunk — mondja magyarázólag —, de azért minden barázda földet bevetettünk. Jövőre még azok az asszonyok is aratni fognak, akiknek férjeurát elsodorta a háboru. Ezeknek az asszonyoknak s azoknak, akiknek a jószága is odavan, kalákába vetettünk s most ugyanigy hordunk tüzifát is...

— Hányan hiányoznak még a faluból? — kérdem.

— Közel száz családot szakitott szét a háboru — hangzik a megrázó válasz. — Ebből azonban — egészíti ki — már vagy hatvanan visszatértek s üzenet is jött már számos legénytől.

— Az első világháboru után mi sem tértünk vissza korábban — mondja a guzsaj mellett szomorkodó szomszédasszony felé, aki még egy vakarásnyit sem tud a férjéről.

Aztán a falu megélhetési viszonyaira térünk át. Kiderül, hogy a szik határok között napról-napra szaporodó vistaiak közül sokan városról élnek. Akad itt vasutas, dermatista, husárugyári munkás, de legtöbben mégis a kőbánya és a mészkőbánya körül foglalatoskodnak. A falu legjobb téli foglalkozása a fuvarozás. Olyan ember is van, aki még kétszer sem alszik otthon hetenkint.

— Aztán mégis irigykednek ránk, vistaiakra — jegyzi meg csipkelődve a háziasszony. — Sokan elfelejtik, hogy ez a nép ezer kinnal és bajjal szerez meg mindent, amije csak van az élethez.

Beszélgetésünket egy román gazda köszöntése szakitja meg. Serdean János, a román Ekések elnöke lépett be a legjobb pillanatban. Éppen a román lakosság felől akartam érdeklődni. Kiváncsiságunk kielégül:

— Erdő nincs horgasfa nélkül! — jegyzi meg kérdésünkre a román gazda, majd elmondja, hogy egy-két éretlen, fiatal legény kivételével a legnagyobb egyetértésben él itt a magyar és a román lakosság.

— Nem is lehetne ez másképp — toldja meg Nagy Márton, a MNSz gazdasági vezetője —, hiszen ugy össze vagyunk már házasodva, hogy senki sem tudna többé szétszaggatni.

Most ujra a falu jövőjéről folyik a szó. Az á modozáson tul, magyar és román gazdák együtt vitatják falujuk villamositásának gyakorlati lehetőségeit. Darócon és Bogártelkén már az istállóban is egeresi villanyáram van, miért ne ragyoghatnának fel Vistán is a villanylámpák... A terv végül is kikerekedik. Összefogásra s egy kis városi támogatásra van csupán szükség, hogy Kalotaszeg falvai ne legyenek többé világtalanok.

A faluban lassan esteledik. Még mielőtt hazatérnénk, elbeszélgetünk Nyilas Ilona főmüves-asszonnyal, akit a falu védnőkének szoktak nevezni. Nyilas Ilona harcos temperamentumával sok jó szolgálatot tett már a falu védelmére. Jelenleg a mult őszszel már egyszer elhurcolt s most ujra megfenyegetett falusi legények ügyét intézi. Mint ahogy mondja, utolsó csepp vérig küzdeni fog, hogy ebben a faluban soha ne érjen ártatlan embert bántalmazás.

Másnap hajnalban a disznót perzselő tüzek világa mellett kocogtam ki a vonathoz. A vistaiak közül még sokan jöttek a város felé, tejet, tojást s más elemózsiákat szállitva a karácsonyra készülő városba.

BALÁZS PÉTER

Mindennemü szállitási ügyben forduljon bizalommal az „EXPRESS" szállitási vállalathoz.
Iroda: Horea-ut 34.
Telep: Szent István-ut 33—35.
Telefon 474.

FORDITÁSOK
minden nyelven, másolások
SIMON ERNŐ
fordítóirodájában,
Deák Ferenc-utca 13, emeleten.

Szállitási ügyekben forduljon bizalommal a
„Transcolectiv"
szállitási vállalathoz,
Szabadság-tér 27.
Telefon: 617.

Értéktárgyak
vétele és eladása
„UNICORN"
Kossuth Lajos-utca 20.

Dr. Sandberg József
bel- és nemibetegek szakorvosa
Erzsébet-ut 4.
Rendel délután 1—4-ig és 6—9-ig

Haladás és reakció mérkőzése a világpolitikában

Körkép a német, olasz, spanyol, török és dunavölgyi helyzetről, a perzsa, maláj és kinai szabadságmozgalmakról és a világ munkásságának békebiztositó törekvéseiről

Amikor a német hitlerizmus fegyveres ellenállását széttörték s még inkább, miután a japán imperializmus is kapitulált, az emberek fellélegzettek. Végre vége a pusztító és öldöklő háborunak; itt a béke, uj életet kezdhetünk és emberi életmódot biztositó társadalmat épithetünk. Az emberek békevágya óriási volt s igy természetes, hogy a fegyverek zajának az elülésével egyidőre tették a béke kialakulását is.

A hitlerizmus és fasizmus felett aratott fegyveres győzelem azonban nem jelentette a végleges békét. A hitlerizmus katonai ereje megsemmisült, a fasizmus politikai csatát veszitett — **ez azonban nem vonta maga után azoknak az erőknek a megsemmisitését is, amelyek létrehozták a hitlerizmust és a fasizmust.** A finánctőke legreakciósabb részei e nagy politikai játszma után nem hajlandók magukat legyőzöttnek tekinteni.

A háboru tovább folyik a régi rendszert fenntartani akarók és az uj, tartalmában és formájában is megujhodott demokratikus erők között. Ez a harc nyilvánul meg az agrárreformokban, a nemzetiségi kérdésben, az államositásokban s ez a harc folyik a felszabadult országokban éppugy, mint a legyőzött államokban és a gyarmatokon. **Az egyik oldalon állanak mindenütt a konzervativ, haladásellenes és reakciós banktőkésérdekeltségek és nagybirtokos-maradványok, a másik oldalon felsorakozva a Szovjetunió vezetése alatt minden ország haladó demokratái: a munkásosztály, a földhözjutott parasztság, az emberi méltóság tiszteletbentartására és a szabadságra vágyakozó értelmiség.** Ezek az erők ütköztek meg az Egyesült Nemzetek szanfranciszkói értekezletén, jelen voltak Potsdamban, majd Londonban, most pedig Moszkvában igyekeznek az emberiség érdekében vagy az ellen érvényesiteni felfogásukat.

Még mindig vér folyik a petróleumért...

A szabadság és demokrácia ellenségei lényegében mind fasiszták, még ha néhol „demokrata" báránybőrbe is bujnak. Nézzük csak meg először is Németországot. Hitlerista-terrorista csoportok tevékenykednek, **több mint félmillió német katona van még fegyverben saját vezérkaraik irányitása alatt az angol övezetben...** És kik támogatják őket? Azok a magasrangu, a megszállásban irányitó szerepet játszó tisztek, akik még mindig nem értik meg, hogy a népeiket kellene képviselniök és nem a hadiszergyárosokat. Olaszországban a nagyipar által nyiltan támogatott fasiszta szervezetek állandóan kormányválságok kirobbantásával akarják lehetetlenné tenni a demokratikus erők helyzetét. **Spanyolországban még mindig Franco uralkodik, mert bizonyos angol bányaipari érdekeltségek nem tartják kivánatosnak, hogy egy esetleges radikális változás következtében a „nyugati blokk" ellenzői kerüljenek kormányra.** Európa másik sarkában: Törökországban a demokrácia baloldali lapok szerkesztőségeinek széttörésében nyilvánul meg. Magyarországon éretlen fiatalok Hitler mellett tüntetnek a moziban, Romániában pedig utcai tüntetéseket szerveznek tanulás helyett. **Csehszlovákiában magyarokat üldöznek és Görögországban demokratákat kinoznak.**

Mindezt központilag irányitják azok, akik népeknek és dolgozó osztályoknak az elnyomására alapitották hatalmukat. Amikor kiadják a jelszót, mozgásba jönnek intézményeik és pártjaik. És nem nehéz felfedezni az összefüggést a fasizmus európai megnyilvánulásai és a gyarmatokon történő események között. **Perzsiában a reakciós-feudális kormányzatot** támogatják, mert ez a biztositéka annak, hogy a petróleumot megőrizzék. Az arab-zsidó ellentétet szitják Palesztinában, mert ha a kettő veszekszik, biztosabb az uralom. **Indonéziában katonákat, tankokat és repülőgépeket adnak a maláji szabadságharcosok leverésére** — mert értékes az olaj. Kinában amerikai katonák védik — a bankokat és bányakoncessziókat...

A bankok államositásával kezdődik az imperializmus letörése

Még folytathatnánk. Azonban ez is elég, hogy láthassuk azokat az erőket, amelyek a béke ellenségei. Hatalmas gazdasági erők és mégis az a meggyőződésünk, hogy a békéért folyó küzdelemben alul maradnak. A béke erői ugyanis még erősebbek és a földgolyó minden részén erősbödnek. A Szovjetunió egyöntetüen áll a béke frontján. **Az Északamerikai Egyesült Államok és Anglia néptömegei a legreakciósabb nagytőkés rétegek kivételével szintén a béke mellett vannak.** A gyarmatok imperialistaellenes szabadságmozgalmai a békefrontot erősitik. Közép- és Délkeleteurópa agrárreformot végrehajtó államai a demokrácia frontját szilárditják. S ez a demokrácia erősödnék még jobban, ha a nemzetiségi kérdést sikerülne megoldani az egyenjoguság alapján ugy, ahogy azt a Szovjetunió és minden becsületes demokrata szeretné.

A külpolitika mindig belpolitika is. A világpolitika tehát függ a belpolitika alakulásától. Mérj egy erős csapást saját reakciódra, közelebb jutsz a világbékéhez. **A bankok államositása Angliában, Franciaországban és másutt — különösen ha ezt követni fogja a kulcsiparok államositása is — lehetővé teszi az angol, francia és más államok politikájában egy imperialista jelleg letörését.** A bankok és trösztök erejének növekedése viszont az Egyesült Államokban növeli az imperialista étvágyat.

Ebben az évben két világszervezet alakult, amely az imperializmusnak hadat üzent. Az egyik az Egyesült Nemzetek Szövetsége, amely az első nagy, nemzeteket összefogó demokratikus szervezet elvben. **A másik a Szakszervezeti Világszövetség, amely — minden szabad, félszabad és gyarmati nép dolgozó osztályait magában foglalva — harcol mindenfajta imperializmus és elnyomás ellen.**

Ha a Szakszervezeti Világszövetség imperialistaellenes gyakorlata érvényre jut a maga teljességében az Egyesült Nemzetek Szövetségében is, akkor a világpolitika ténylegesen eljut ahhoz a válaszuthoz, amely lehetővé fogja tenni mindenféle elnyomás és kizsákmányolás megszüntetését, az államok egymásközötti békéjét, a nemzetek együttélését, a gyarmati népek felszabadulását, a határok tényleges és végleges ledöntését, anélkül, hogy ehhez hadseregekre, blokkokra vagy elvi — de a gyakorlatban semmit nem jelentő — nyilatkozatokra lenne szükség.

Ha mindennek legalább a kezdetét el fogja hozni az uj év, akkor az világtörténelmi jelentőségü lesz és a **győzelem éve után a béke évét fogja jelenteni minden elnyomott nemzet és dolgozó számára.** Ezt reméljük, mint dolgozók, s ezt meg kell mondjuk, mint magyarok is.

JORDÁKY LAJOS

Jugoszlávia népei ma testvéri egységben élnek, ez a mi legnagyobb vivmányunk

— hirdeti büszkén Tito tábornagy

Mikor Nedics tábornok emberei 1941-ben tiznapos harc után feltétel nélkül megadták magukat a német hadseregnek s Péter király külföldre menekült, ugy látszott, hogy Jugoszlávia népei elpusztulnak a megszállók minden legkisebb megmozdulást vérbefojtó elnyomása alatt.

Ami azonban nem sikerült Hollandia, Belgium, Dánia és Norvégia lakosainak, **a jugoszláv nép fanatikus hazaszeretete és szabadságvágya** megvalósitotta azt: **olyan ellenállási mozgalmat szerveztek meg a megszállók ellen, mely nagymértékben hozzájárult az Egyesült Nemzetek teljes győzelméhez.** A Kommunista Párt és vezére, **Broz József**, aki **Tito marsall** néven vált ismertté és megbecsültté a népek között, élen járt ebben a harcban. **Churchill**, a brit birodalom volt miniszterelnöke hősi küzdelmükről a következőket mondotta egyszer az angol alsóházban:

— Jugoszlávia kommunistáinak jutott osztályrészül az a megtisztelő feladat, hogy elsőnek kezdjék meg a harcot a hóditók ellen.

Maga Tito tábornagy irta meg a harc történetét, melynek eredményeképpen már 1942 őszére az ország jelentékeny része felszabadult. Époszt lehetne irni egy-egy hőstettről, melyet maroknyi partizáncsapatok sokszor ötszörös tulerővel szemben vivtak meg. És hősi époszba illenek azok a megpróbáltatások is, amelyeket a győzelemért el kellett szenvedniök. Csak egy példát emlitünk erre, Tito tábornagy **„A leigázott Jugoszlávia népeinek harca"** cimü könyvéből vett idézetet:

„Egy dandárunk Szarajevótól Focsáig vonult gyalogmenetben. Ebben a menetelésben, amely a háboru során egyike volt a legnehezebbeknek, 25 fokig menő fagyban mintegy 160 harcosunknak fagyott meg a lába és sok amputációra volt szükség."

Nemes egyszerüséggel adja ezt elő a tábornagy, természetesnek tünik előtte a vállalt megpróbáltatás, mert a jugoszláv harcosnak minden egyéni szenvedést megért ez a jelszó: **Szabadság és haza!**

*

Amikor a Vörös Hadsereg tankjai ott dübörögtek Belgrád és Zágráb utcáin, kergetve a megvert németeket, Jugoszlávia népei végleg megnyerték országuk függetlenségéért vivott harcukat.

Ekkor kezdődött el a belső szabadságharc, mely az előzőhöz hasonlóan nagy eredményeket hozott: **szakitani a mult nagyszerb hegemónistáinak népnyuzó belpolitikájával** és reakciós külpolitikai törekvéseivel, rögtön előtörni a jugoszláv reakció utolsó mentsvárát, a királyság intézményét is.

Tito és munkatársai — elsősorban **Ribár Iván dr.** — már jóval előbb megtették az első, elengedhetetlenül szükséges lépéseket ezen az uton. Különösen fontos e tekintetben **„Jugoszlávia Népfelszabaditó Antifasiszta Tanácsának"** 1943 november 29-én, Jajce városában lefolyt ülésszaka, melyen a tanács az ország minden parlamenti joggal felruházott törvényhozó **testületévé alakult át.** Alig két évvel e nagyjelentőségü esemény után a jugoszláv nép bizalmat szavazott szabadságharcos vezéreinek, mikor az első **szabad választásokon szinte egyhangulag a partizánmozgalmak hős katonáit és politikai vezetőit küldte a nemzetgyülés felelősségteljes helyeire.** S éppen két esztendővel a jajcei események után a nép örömujjongása közben mondotta ki ez a nemzetgyülés a Karagyorgyevics-dinasztia trónfosztását.

Jugoszlávia népei megnyerték belső harcukat is a reakció ellen.

*

Nem tulozunk, ha azt állitjuk, hogy egy **ország és nép őszinte demokráciájának fokmérője a nemzetiségi politika.** Az uj Jugoszlávia nemes példát ad ebben valamennyi nem nemzeti államnak. Idézzük ennek bizonyitására a jugoszláv demokrata népköztársaság alkotmányának 13-ik szakaszát:

„A köztársaság nemzeti kisebbségei kulturális fejlődésüknek és nyelvük szabad használatának teljes jogait élvezik."

Kimondja az alkotmány, hogy az ország valamennyi polgára nemzeti, faji és vallási különbség nélkül teljesen egyenjogu, a nemzeti, faji és vallási gyülölködés alkotmányellenes és büntetendő.

*

Ez az őszintén demokratikus alkotmány érvényesül a gyakorlatban is. **Minket, erdélyi magyarokat természetszerüleg jugoszláviai (bácskai és vajdasági) magyar testvéreink sorsa érdekel legjobban.**

Ma a jugoszláviai magyarságnak kilenc képviselője ül a népköztársaság nemzetgyülésében és képviseli a magyar nemzeti kisebbség érdekeit. Feljegyezzük neveiket:

Székely József (Zombor), **Szalay József** (Szabadka), **Lőrik István** (Topolya), **Rácz Vince** (Zenta), **Szabó György** (Nagybecskerek), **Tobi Kálmán** (Herczegszőllős), valamint a szórványosan lakó magyarság képviselőiében Sós Pál, Varga István és **Oláh Sándor.**

Itt megjegyezzük, hogy Jugoszlávia magyarsága az első világháboru után hosszu ideig egyáltalán nem rendelkezett képviselettel a parlamentben. Legtöbb mandátumot — számszerint hármat — az 1927-es választásokon sikerült elérniök. Ezután megint csak egy-két magyar képviselő akadt a duma tagjai között.

Az alkotmányelőirta szabad magyar nyelvhasználatot és a magyar kultura fejlesztését teljes mértékig biztositották. Több magyar lap jelenik meg ma Jugoszláviában. Közülük az ujvidéki „Magyar Szó"-t tekinthetjük az ottani magyarság vezető lapjának.

Ami az iskolakérdést illeti, Szabadkán Magyar Népegyetem működik. Ezen az egyetemen jelenleg **„A nemzetiségi jog fejlődése és a jugoszláviai magyar kisebbség"** cimmel tartanak éppen előadás-sorozatot. A magyar középiskolák száma egyedül Szabadkán nyolc, az elemi oktatás pedig valamennyi magyar gyermeknek lehetővé teszi az anyanyelvi tanulást. Ennek jogosságát a demokratikus Jugoszláviában **senki sem** vonja kétségbe, mert a **nemzetiségek legtermészetesebb jogának tekintik saját kulturájuk ápolását.**

A magyar szinházak sem hiányoznak. A szabadkai magyar szinház legutóbbi bemutatója **Valentin Katajev** szovjet iró **„Atyai ház"** cimü darabja volt, a vajdasági magyar Népszinházban pedig éppen **Balázs Béla** „Boszorkánytánc"-a van müsoron. Nemrég táblás házak előtt játszották Szabadkán **Háy Gyula** Budapesten nagy feltünést keltett darabját, a **„Tiszazug"**-ot is.

A magyar lakosság minden városban és minden faluban **kulturkörökbe tömörült, melyek az iskolánkivüli népnevelést szolgálják.**

Természetesen a jogokkal kötelességek is járnak. A jugoszláviai magyarság teljesiti állampolgári kötelességeit és kiveszi részét az egész köztársaság legnagyobb munkájából: az ujjáépitésből. Ujvidék dolgozói — magyarok, szerbek és horvátok — például a munkaidőn felül elvállalták egy, a fasiszta megszállók által földig lerombolt falu felépitését. Testvéri összhangban dolgoztak egész nyáron s ma már áll az ujra felépitett falu, melyet jelképesen **„Testvériségfalvá"**-nak nevezték el.

Az itt dióhéjban felsorolt tények és sok más esemény, melyeket nem emlitettünk meg, fényes bizonyitékai Tito tábornagy szavának, melyet a cikk elejére tüztünk:

— Jugoszlávia népei ma testvéri egyetértésben és egységben élnek. Ez a mi legnagyobb vivmányunk.

*

Szóljunk végezetül néhány szót az uj, demokratikus Jugoszlávia külpolitikájáról is. A régi és uj jugoszláv külpolitika közti különbséget a **„Borba"** cimü vezető jugoszláv lap a következőkben határozta meg:

„Egykor a külpolitikai vonal és a népi törekvések teljes elkülönülése, most a népi törekvések és a jugoszláv néphatóságok külpolitikai tevékenységének teljes azonossága."

Biztos alappillérei vannak ennek a jugoszláv néptiktálta külpolitikának: a szövetségesekkel, elsősorban a Szovjetunióval való legőszintébb együttműködés és a balkáni népek összefogására való törekvés. Tito tábornagy ezt a két törekvést a következőkben szegezte le:

— A Szovjetunióval való szerződés a jövőnk békés kiépitésének alapját jelenti számunkra. Ugyanakkor azonban a jugoszláv népek törekvéseinek a megvalósulását jelenti, mert ezek mindig szoros barátságban óhajtottak élni a Szovjet Szövetséggel.

Egy másik alkalommal, hasonlóképpen a demokratikus Románia miniszterelnökének, Groza Péternek nagy dunavölgyi felülemelkedéséhez, Tito tábornagy igy fejezte ki magát:

— A Balkánon a mi országunk a legnagyobb s minden erőfeszitést meg fog tenni, hogy a Balkán-félsziget ne legyen többé puskaporos hordó, mint ezelőtt, hanem a béke szilárd oszlopa.

FAZEKAS ZOLTÁN

Karácsonyi ajándéknak könyvújdonságok nagy választékban
Kováts könyvkereskedésben Szentegyház-utca 3.

Figyelem!
Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz, óra- és ékszerjavitásokat pontosan készit
Hilf Kálmán
órás és ékszerész, Kossuth Lajos-utca 34 sz., I. emelet 6. ajtó.

Müszaki és egyéb kivitelü rajzok készitését, másolásokat és kalligrafikus feliratokat olcsón vállalom.
Fürdő-utca 7, I.

Vasárnap. 1945 dec. 23 Kat.: Viktoria Prot.: Viktoria Ortodox: Szentatyák Zs.cc: 5706 év Tévész 24

HIREK

VILÁGOSSÁG

A nap kél 7 óra 30 perckor és 15 óra 56 perckor nyugszik. A hold kél 20 56 órakor és 10'57 órakor nyugszik.

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 253

Kétezer gyermek születésére

Néhány hónappal ezelőtt Európa még olyan volt, mint egykor Betlehem. Uj, hatalmát féltő Heródes gaztetteiről beszéltek a gyermekstatisztika adatai. Háboru még annyi csengő gyermekkacagást el nem némitott soha, mint ez. Erről tanuskodnak az anyakönyvi bejegyzések és erről vádaskodnak a halállágerekben hegygyé halmozott, szilaj szaladgálásról álmodó cipőcskék . . .

Az uj Heródesen beteljesedett végzete. Csatlósa, az éhség és a nyomor, még szedi ártatlan kis áldozatait, de az utóbbi hónapok anyakönyvi adatai szerint a születések száma emelkedik. Szerte a világban mindenütt s nálunk Erdélyben is.

A kolozsvári anyakönyvi hivatalban most az ünnepek előtt olyan forgalom van, hogy a vezetővel hosszas várakozás után tudunk csak beszélni.

— Van olyan nap, hogy huszonöt párt esketek meg — mondja —, általában emelkedik a házasságkötések száma!

Az anyakönyvvezető elvezet az „élet és halál" birodalmába. Készséggel lapozzák fel számunkra a hatalmas könyveket. A számok beszédesen bizonyitják, hogy a sok szenvedés sem tudta kiölni a vágyat a boldogság után. Az emberek keresik s meg is találják egymást és szövetkeznek egy életre.

A születésekről érdeklődöm.

Több mint kétezer gyermek született ebben az esztendőben . . .
Az élet győzedelmeskedett a halálon!

JAGAMAS ILONA

Kedves olvasóinak kellemes karácsonyi ünnepeket kiván a Világosság szerkesztősége, kiadóhivatali és nyomdai személyzete, valamint lapárusitó gárdája

SZOLGALATOS GYÓGYSZERTARAK: Fortuna (Sabadság-tér 33), Hygea (Széchenyi-tér 32), Viktoria (Horea-ut 47), Opera (Malinovszki-tér 1). Egész éjjel szolgálatban: Fortuna (Szabadság-tér 33) és Viktoria (Horea-ut 47).

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZAMA a közbeeső karácsonyi ünnepek miatt pénteken, december 28-án a rendes időben jelenik meg.

A KARACSONYESTI MISÉT a kolozsvári római katolikus plébánia templomokban — Szent Mihály, Monostor, Szent Péter és Irisz-telep — hétfőn délután 6 órakor tartják. Akik áldozni akarnak ezen a szentmisén, délután 2 órától kezdve kötelesek a szentségi böjtöt megtartani. A Szent Mihálytemplomban karácsony első- és másodnapján a szentmisék a rendes ünnepi rend szerint lesznek. Mindkét ünnepen a 10 órás misén a templom ének- és zenekara működik közre. Karácsony elsőnapján az ünnepi nagymisén délelőtt 10 órakor Haydn: Nagy G-dur miséjét, másodnapján pedig Schubert miséjét énekli a templomi énekkar zenekari kisérettel és Rezik Károly igazgató vezényletével.

ZIMCSIK SZOVJET ŐRNAGYOT ELHELYEZTÉK KOLOZSVARRÓL. Nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély társadalmi és közélete őszinte sajnálattal értesült, hogy Vaszilljev Zimcsik őrnagyot, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság vezetőtisztjét szolgálati érdekből elhelyezték Kolozsvárról. Zimcsik őrnagy kolozsvári tevékenységének ideje alatt megértő lelkületével, tapintatos modorával és jóindulatával Kolozsvár és Erdély egész lakosságának tiszteletét és nagyrabecsülését érdemelte ki és elfogulatlan tevékenységével jelentős mértékben előmozditotta a román—magyar őszinte megbékélést is. Utóda Migali György, a Vörös Hadsereg alezredese, akit abban a reményben üdvözlünk, hogy tevékenységét elődje szellemében fogja kifejteni.

(*) A VENDÉGLATÓ ALKALMAZOTTAK ECONOMATJA felhivja azon tagjait, akik tüzifára előjegyeztek, hogy a már fizetett 2500 lej előlegen kivül további 6500 lejt fizessenek be az Economátba.

Illatszer lerakat

»TYC-NIK«

Kolozsvár, Király-utca 28

Szállit: Tonal, Imedia, Corsar, Lubin, Kalodont, Biomil, Douce-France készitményeket, oxigénboraxot, amerikai vaselint és más cikkeket.

Táska,
apróp énztárca
javitása és átalakitása.
Klösz Mihály
bőrdiszmüves. Malom-utca 32 sz.

A MNSZ KOLOZSVARI KARACSONYA. A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezete az ifjusági bizottságok közreműködésével a karácsonyi ünnepek alkalmából műsorral és tánccal egybekötött összejöveteleket rendez az alábbi sorrendben: Az V (Türr-utca 36) és VI. (Zsák-utca 18) kerületben karácsony első napján, a III. (Budai Nagy-utca 128), a II. (Attila-ut 9) és a IV. (Zsigmond király-ut 48) kerületben másodnapján délután 4 órától reggelig.

(*) ELJEGYZESI HIR. Márton Balázs és Fülöp Erzsébet jegyesek. Minden külön értesités helyett.

Szomoru karácsonyeste

A Lipovec tetejéről nézve, a deszkagyár mintha csak saját sulyától süppedt volna be a hegyek közé, ugy huzódott meg a völgyben sürü munkásbarakjaival. A gyárat szegélyező hegyeken elszórt házak, ez a falu. A gyárépület gyantaszagu csendjében sármány és cinege röpködött bátran, mert a gáteresek, fürészporhordók és mindazok, akik hétköznapokon lármájukkal megtöltötték a gyárat, karácsonyt ültek. Fehér, tiszta karácsonyt. A gyár dudája, mely munkanapokon hétszer bömbölt bele a hegyrengetegbe, most hallgatott.

Ebben a Vlegyásza tövében megbujt kis román faluban csilingeltek a betlehemesek a harmincas évek egyik karácsonyán. A hatalmas lucfenyőfák ágait meghajlásig ülte meg a hó. Apró-kucsmás emberkék toporogtak, s a havat rázogatták magukról az ajtó előtt. A nagy csendből egy kis csengő apró nevetései üzenték be az örömöt.

— Lasati steaua in casa? — hallszott be kintről.

Hogyne hagytuk volna.

E kis csengő hallatára megnyiltak a kis agyagkunyhók ajtajai, meg a hosszu munkásbarakoké is. Bár ott éltek a telepen a románok, cipszerek, messziről jött székelyek és zsidók, ez a karácsony közös nagy, fehér, békés ünnepet lopott mindannyiunk szivébe. A tisztára törölt petróleumlámpa üvege bevilágitotta az aproábLaku szobákat, melyeknek falait cserépedény s varrottasok ékesitették.

— Csak meg ne fázzál s le ne idd magad — oktatott ki édesanyám, mert én a kántálók jöttére tizennégy évem minden lendületével hónom alá csaptam a hegedüm s velük tapostam az utolsó házig a térdigérő havat. A közbeneső házakban alig ittam, nehogy lerészegedve kerüljek Nikita Szuzannáékhoz.

Odaértünk.

A tornácon Szuzanna csókolózott a molnár fiával.

Ekkor értettem meg először, hogy ebben a szüzi békességben van valami huncutság is. De ezt már az emberek csinálják.

◆

Egy másik karácsony is az életembe fészkelte magát. 1944 karácsonya. Az árameröddel bekeritett lágerből csak a havas végtelenséget láthattuk. A hulló pelyhekkel emlékek szállingóztak gyötrődő sünk pokiába.

Valaki ezt mondta: — Ma karácsonyeste van! Az is, aki mondta és mi is, akik hallgattuk, fejünkre borotvált csikkal, robruhában hevertünk lázasan, betegen.

Ezen az estén még jobban éreztük, hogy valamennyiünket kitaszitottak az életből. A szemeteskocsira felhányt meztelen hullák mellére irt számokat adtuk össze felzaklatott képzeletünkben s a mi rabszámunk végösszegével hasonlitottuk össze ezeket a számokat... Az idő gyötrelmes lassusággal telt s mégis roppant gyorsan megfogyatkoztunk.

Valahova elhurcolt szerelmem gyönyörü szeme ragyogott előttem s elaludtam. Fehérruhás asszonyok vonultak álmomban libasorban, az élen édesanyám töpörödött alakja vánszorgott. Az egész térség egy hatalmas kemencévé dagadt . . . hirtelen drága anyám haja fellobbant a kemence lángjánál és utolsó pillantását rám vetette.

Szomszédom mormogása ébresztett fel hangos nyöszörgéseimből.

Ez a margittai rabtársam azért, hogy zsidó származásu feleségével együtt maradhasson, vállalta e szörnyü golgotát. Hiába, őket is szétválasztották . . . Ágyán ülve mormolta a „Könyörgés az éjjeli misen"-ből:

— Isten, aki ezt a szent éjszakát a világosság fényével megvilágitottad, add, kérünk, hogy annak a világosságnak, amelynek titkait a földön megismertük, örömeit a mennyben élvezzük . . .

Ujra elaludtam. Azt álmodtam, hogy édesapám ezüst zsebórája megállt. Lehet, hogy azon az éjszakán szállt el apám az életből egy „Vernichtungslager" krematóriumának kéményén. De az is lehet, hogy az óra megállása ennek a kegyetlen, tömeggyilkosok vezette világnak jelentette végét.

BALLA KÁROLY

Karácsonyi ajándék

Ujabb hatvan magyar középiskolai tanárt soroltak be

KOLOZSVÁR, december 22. A kolozsvári magyar tankerületi főigazgatósághoz 352.651/1945 szám alatt miniszteri értesités érkezett, mely hatvan ujabb északerdélyi magyar középiskolai tanár besorolásáról szól. A besorolt tanárok névsorában a következő kolozsváriak szerepelnek:

Katolikus főgimnázium: *Bartha* Sándor dr., *Denderle* József dr., *Kelemen* Béla dr., *Mikó* Gábor dr., *Puskás* Lajos, *Rózsa* József dr. és ifjabb *Xantus* János dr.

Református főgimnázium: *Balázs* István és *Nagy* Géza dr. Unitárius főgimnázium: *Gálffy* Zsigmond, *Izsák* Vilmos, *Márkos* György dr. és *Márton* Sámuel.

Állami leányfőgimnázium: *Vitályos* Erzsébet és *Zoltán* Etelka.

Katolikus leányfőgimnázium: *Gyöngyössy* Aurélia és idősb *Xántus* János. Katolikus kereskedelmi leányiskola: *Gergely* Jenő dr. Állami fiugimnázium: *Kutti* József. Református koedukációs gimnázium: *Kelemen* István. Tanitóképző intézet: *Szabó* Lajos. Gépipari középiskola: *Hegyi* Endre dr.

Katonai népszámlálásra kötelesek jelentkezni a Délerdélyben és az Okirályságban született férfiak is, ha Kolozsváron laknak

KOLOZSVÁR, december 22. A kolozsvári Szakszervezeti Tanács megbizottja felkereste *Cămărășanu* tábornokot, a 6. területi parancsnokság osztályvezetőjét, aki a katonai népszámlálással és jelentkezésekkel kapcsolatban az alábbi tájékoztató felvilágositásokat adta:

— *Kolozsváron kötelesek jelentkezni a katonai népszámlálásra nemcsak a kolozsvári, de a délerdélyi és az ókirályságbeli születésü férfiak is, ha jelenleg Kolozsváron laknak.*

— A nagyvezérkar vonatkozó rendelkezése értelmében az összeiró bizottság csak azokhoz a vállalatokhoz, intézményekhez száll ki, amelyeknél legalább 500 jelentkezésre és összeirásra kötelezett van alkalmazásban. *A háromszori jelentkezés a napilapokban már közzétett sorrendben történik.*

A december 16-i, vasárnapi katonai razziákra vonatkozólag a tábornok megjegyezte, hogy azok az ő tudta nélkül történtek. *Az ellenőrzést csak az összeirási, illetve jelentkezési határidő lejárta után kezdik meg.*

A KARACSONYI UNNEPEK ALATT IS MEGTEKINTHETŐ AZ 1848-AS EREKLYE MUZEUM. Arra való tekintettel, hogy a munkástömegeknek inkább ünnepnapokon van idejük müveltségük gyarapitására, az 1848-as szabadságharcos Ereklye Muzeum vezetősége ugy határozott, hogy egész ünnepek alatt nyitva tartja a muzeumot. Megtekinthető délelőtt 10 órától délután 5-ig, a volt Teleki Pál-utca 8. szám alatt az Óvárban.

A VÁROSI GŐZ- ÉS KADFÜRDŐ igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy december hó 24-én, hétfőn reggel 6 órától egész nap a férfiközönség rendelkezésére áll.

LAKATOS ISTVAN IMRE cikkét Kolozsvár zenei életéről anyagtorlódás miatt ujévi számunkban közöljük.

MA AVATJÁK FEL A HÁZMESTEREK ÉS HAZTARTASI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉNEK OTTHONÁT. A kolozsvári Szakszervezeti Tanács értesiti az összes szakszervezeteket, hogy a házmesterek és háztartási alkalmazottak szakszervezete december 23-án, vasárnap ünnepélyes keretek között avatja fel Radák-utca 3 alatt lévő otthonát. Az ünnepségre lapunk utján is az összes szakszervezeteket meghivja.

TÖRÖK ERZSÉBET HANGVERSENYE A HADIFOGLYOK JAVÁRA. Kolozsvár kedvelt előadóművésznője, Török Erzsébet, december 30-án, vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a Piarista Gimnázium nagytermében hangversenyt ad a hadifoglyok javára. Zongorán Maczalik Gabriella kisér. Belépődij tetszés szerint. Az estélyt a Móricz-Kollégium rendezi.

(*) BENEDEK PAL kolozsvári, Görgey-utca 13 alatti lakos, mint Benedek Sándor, a „Tacamul" ezüstárugyár volt társtulajdonosának a törvényszék által kinevezett gondnoka, felszólitok mindenkit, aki Benedek Sándor tulajdonát képező értékek birtokában van, azt nekem haladéktalanul irásban jelentse. Benedek Pál.

NYUGTAZAS. A kolozsvári 4. számu református — kollégiumi — népiskola tanulói szépen sikerült karácsonyi iskolai ünnepélyt rendeztek, melynek tiszta jövedelmét a hazatérő foglyok javára szerkesztőségünkbe juttatták el. Midőn az erre a célra beküldött 40.000 lejt nyugtázzuk, az iskolát példaképpen állitjuk minden közösség elé.

(*) A JÁRMÜKÉSZITŐ MESTEREK szakszervezete felszólitja tagjait, hogy az e hó 28-án délután 5 órakor tartandó gyülésen minden tag hiány nélkül jelenjen meg saját érdekében. A vezetőség.

(*) HÁZASSAGI HIR. Oltyán Irén és Ersek András házasságot kötöttek. Minden külön értesités helyett.

(*) ELVESZETT Borbély Aladár szakszervezeti igazolványa, rendőrségi bejelentője és lakhatási engedélye. Érvénytelen. Megtalálója jutalomban részesül Jókai-utca 15. szám alatt.

(*) KARÁCSONY harmadnapján, csütörtök este fél 7 órakor E. Rösler zongoraestje a Vármegyeház dísztermében. (Jegyek a Libro könyvüzletben, Szabadság-tér 7, este a pénztárnál).

(*) AZ EGÉSZSÉGÜGYI EKONOMAT tagjainak figyelmébe. Az ünnepi lisztadag december 24-én, hétfőn kiváltható.

(*) ELJEGYZÉS. Özv. Ürmösi Gáborné Szőcs Ildikó és dr. Ürmösi Károly ügyvéd Kolozsvár, jegyesek. Minden külön értesités helyett.

Rádiójavitást, villanyszerelést
jutányosan vállal
Kun Lajos
Mátyás-utca 1.

A csehszlovákiai magyarságról

A csehszlovákiai magyarok ügye ma már nemzetközi botrány. Szinte hihetetlen, hogy a fasizmus fegyveres erőinek legyőzése után akadjanak még Európában hivatalos tényezők, amelyek engednek a faji gyülölködésnek és sok százezres tömegeket akarnak a totális nemzeti állam megvalósitása érdekében ősi földjükről lakosságcsere cimén elüzni.

Csehszlovákiában nem szórványmagyarságról van szó, sem pedig kisebb-nagyobb néprajzi szigetekről, mint Romániában, hanem a magyar nemzet egységes tömbjével Pozsonytól Kassáig közvetlenül összefüggő magyar nyelvterületről. Ez a nyelvterület a Kisalföldön kiszélesedik, olyannyira, hogy hatalmas, zárt területet alkot, ahol még véletlenül sincsen más lakos, mint magyar. Öblös ez a Csehszlovákia déli szegélyén huzódó magyar sáv Gömörben is, a palócok földjén, s csak Kassa vidékén keskenyedik el. Mig Erdélyben lehet külön magyar hagyományokról, a román nép történetétől elválaszthatatlan erdélyiségről beszélni, addig a csehszlovákiai magyarságot csupán egy politikailag megvont határ vonja külön közösségbe. Ez a közösség még igy is sajátos szerepre vállalkozhatnék — és vállalkozott is már a multban — a szláv—magyar egymásrautaltság tudatositása terén, a cseh és szlovák reakció azonban ezt a hidszerepet sem fogadja el és görcsösen ragaszkodik a magyarok eltávolitásának sovinszta rögeszméjéhez.

A kisalföldi magyarságról ma nyiltan állitják Csehszlovákiában, amit Masaryk Tamás köztársasági elnöksége idején — másfél-két évtizeddel ezelőtt — nem lehetett volna kimondani, nyiltan szónokolják és irják, hogy a szlovákoknak ezen a vidéken „erőszakkal elmagyarositott területeket kell most visszaszerezniök"... A történelmi valóság az, hogy éppen a Csallóköz és Mátyusföld, valamint a Nyitra, Garam és Ipoly alföldi szakasza és torkolatvidéke az, ahol a vizek és mocsarak közé őstelepülőként huzódott meg a honfoglaló magyarság. A volt Magyarország egyetlen vidéke ez, ahol sem tatár, sem török nem járván, eredeti a falvak településrajza. Néprajzi megállapitások szerint Csallóköz sokkal sajátosabban magyar, mint akár a török időktől megbolygatott Nagyalföld, akár az árpádkori királyok idejében megszállt Székelyföld. A mai Csehszlovákia néprajzi és történelmi érvei tehát nem egyebek otromba hamisitásnál. Csak uszitásra jók és semmiképpen sem méltók annak a Masaryk Tamásnak az országához, aki fiatal egyetemi tanár korában éppen cseh történelmi hamisitványok leleplezésével teremtette meg a cseh realizmus győzelmét a nacionalista romantika felett.

Különben is: hogyan került ez a szinmagyar vidék, a Lél-törzs ősi szálláshelye, 1919-ben Csehszlovákiához? Mig a cseh bányászok a fiatal magyar tanácsköztársasággal vállalták szolidaritást és Eperjesen szlovák tanácsköztársaság is alakult, a reakciós cseh legionáriusok fegyveresen siettek a Szovjetunióval szövetkezett fiatal magyar tanácsköztársaság megdöntésére... A jutalom a demarkációs vonalnak, majd később az országhatárnak a kisalföldi magyarság kettéosztásával való megvonása volt.

A csehszlovákiai magyar nép legöntudatosabb rétegei, élükön a Kommunista Párttal és a nemzeti demokrata Sarló fiatal értelmiségével annakidején mégsem a határok megváltoztatásának revizionista-irredenta politikáját üzték, hanem a csehszlovákiai népek egyenjogusságának kiharcolásán át a cseh és szlovák nemzetnek a magyar nemzettel való dunavölgyi szövetkezéséért emeltek szót, közös harcot hirdetvén a Dunavölgyére nehezedő német imperialista veszéllyel szemben. Lehetetlen, hogy az őszintén magukbanéző és a kölcsönös reakciós uszitásokon felülemelkedő cseh és szlovák haladó demokraták ne emlékezzenek vissza azokra a hősi harcokra, amelyekkel éppen a Kisalföld magyar földmunkásai és a pozsonyi, komáromi, érsekujvári, lévai, losonci és kassai magyar dolgozók támogatták Csehszlovákia haladó erőinek ellenállását minden fasiszta bontó kisérlettel szemben.

A Vörös Hadsereg győzelmei nyomában ma megvalósithatnók végre a legelőször éppen Csehszlovákiában — a magyar Sarló, a szlovák Dav-csoport és a cseh Levá Fronta köreiben — hangoztatott uj dunavölgyi álmot. Romániában, Magyarországon és Jugoszláviában dolgozik is minden becsületes demokrata, hogy az imperialista tényezők kiküszöbölésével megszülessék végre az egymásrautalt dunavölgyi népek közös békéje. Fájdalmas és érthetetlen, hogy ebből a vajudó uj világból miért marad távol éppen a nagymultu csehszlovák demokrácia?

Mi a lakosságcserét nemcsak a történelmi és néprajzi igazságtalanság, s nem egyedül a népcsere embertelensége miatt utasitjuk vissza, védelmére kelvén a kisalföldi, gömöri és abaujtornai magyarságnak, hanem visszautasitjuk azért is, mert a csehszlovákiai magyarság kitelepitésével erős pillért vesztene a dunavölgyi szláv—magyar—román összefogás.

BALOGH EDGAR

A Szovjetunió résztvesz az atomenergia nemzetközi ellenőrzésében

MOSZKVA, december 22. A moszkvai tárgyalásokat továbbra is a legnagyobb homály övezi. A külföldi sajtótudósitók kétségbeesett erőfeszitésekkel igyekeznek értesüléseket szerezni, de teljesen megbizható hirekre nem számithatnak. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a tárgyalások teljesen kielégitő módon folynak és hogy azok befejezése után a hivatalos közleményt egyidejüleg fogják nyilvánosságra hozni Moszkvában, Londonban és Washingtonban.

A külügyminiszterek pénteki értekezlete egyébként eddigi legbosszabb ideig, 5 óra hosszat tartott.

A francia hirszolgálat moszkvai jelentése szerint a külügyminiszterek pénteki két értekezletén Byrnes és Bevin elnökletével a tanácskozásaikat kizárólag az atomkérdésnek szentelték. Teljes megegyezés jött létre és az angol, valamint amerikai külügyminiszterek hivatalosan meghivták a Szovjetuniót, vegyen részt az atomenergia ellenőrző bizottságában.

Groza Péter karácsonyi nyilatkozata

a román—magyar testvériségről és vámunióról

Románia miniszterelnöke ellenez minden népcserét

BUDAPEST, december 22. A Magyar Kommunista Párt központi lapja, a „Szabad Nép" Groza Péter miniszterelnök nyilatkozatát közli.

Az ujságiró elsősorban is a magyar—román viszony jelenlegi állásáról érdeklődött.

— *A jelszó* — felelte Groza Péter — *magyar—román testvériség. A határkérdés másodrangu kérdés... A cél: a demokrácia megerősödése és a dunavölgyi államok békés együttműködése.* Mi már nagykoru népek vagyunk. Hagyjanak tehát magunkra és szilárd meggyőződésem, hogy a Duna völgyében sokkal hamarább mint gondolják, a világ egyik legboldogabb közösségét épitjük fel. *Az első lépés ezen az uton a vámunió és ebből nem engedek, bármit is mondjanak a „szakértők".* A pillanatnyi gazdasági szükségszerüségen tul *igy indulunk el a határok ellégiesitése felé. Ez a népek jövő boldogulásának záloga.*

A továbbiakban a nemzetközi reakció mesterkedéseinek veszélyességére tért át a miniszterelnök, mely Mussolini és Hitler eszközeihez folyamodva — kik Erdélyt hol a magyaroknak, hol a románoknak igérték, ahogy érdekeik kivánták —, ujra szembe akarja állitani a megbékélés utjára lépett két népet.

Az ujságiró kérdésére, tud-e arról, hogy a román államgépezet reakciós tisztviselői a kormány számos intézkedését szabotálják s ezáltal nagy nehézségeket görditenek a román—magyar együttműködés utjába, Groza miniszterelnök a következőket felelte:

— Teljesen tisztában vagyok ezzel, *de a reakció manőverei nem szoritkoznak csupán a nemzetiségi törvények elszabotálására. Ezek az elemek az állami élet minden terén, minden demokratikus intézkedést el akarnak gáncsolni.* Kiküszöbölésükre csak egy mód van: *a reakció kiirtása, a demokrácia megszilárditása.* Itt kell a legszorosabbnak lennie az együttmüködésnek a közös ellenséggel szemben: a belső és külső reakció ellen. Én állandóan tisztogatom az államapparátust. A sérelmeket orvosoljuk. A magyarságnak azonban nem szabad elfelejtenie, hogy ha más vonalon is, de a román nép, a munkásság, a parasztság és a haladó értelmiség is állandó sulyos harcot viv, hogy érvényt szerezzen az ő akaratát kifejező román kormány elhatározásainak.

— Az Ön véleménye szerint tehát a román—magyar együttmüködés utján fejlődés tapasztalható? — hangzott a következő kérdés.

— Mindenkinek, románnak és magyarnak egyaránt át kell látnia, hogy *előrehaladunk az uton* — felelte a miniszterelnök. — Naponta tudunk eredményeket felmutatni. Az iskolakérdésben, az egyetemek ügyében, a gazdasági kérdésekben s politikai téren egyaránt. Persze, semmi sem megy egyik percről a másikra. A demokrácia teljes megvalósitása sem. *A bajokat csak közös jóakarattal tudjuk orvosolni, a türelmetlenség* — bármely részről — gyengit bennünket és a már elért komoly eredményeket is kétessé teheti.

Magyarország sulyos gazdasági helyzetére fordult ezután a szó.

— *Minden erőmmel azon leszek, hogy lehetségünkhöz mérten segitsünk a magyar dolgozókon.*

Végezetül a „Szabad Nép" munkatársa azt a kérdést tette fel Románia miniszterelnökének, mi a véleménye a szlovákiai magyarság kérdéséről?

— *Határozott ellensége vagyok a népességcserének* — mondotta Groza Péter. — A szivet nem lehet kiszakitani a testből. A népeket nem lehet gyökértelenné tenni. Bárhol a világon csak egy lehet az ut: *a népek egyenjogusitása, mindennemü faji és nemzeti üldöztetés megszüntetése: a testvériség, a béke.*

Tárgyalásaink hatását megnyugvással fogja érezni a romániai magyarság

— *jelentette ki Bányai László a Magyar Népi Szövetség bukaresti küldöttségéről adott nyilatkozatában*

KOLOZSVAR, december 22. Bányai László, a Magyar Népi Szövetség országos alelnöke hazaérkezett Bukarestből, ahol egy nagyobb küldöttség élén a szakminisztériumokkal tárgyalt az erdélyi magyarság sérelmeinek orvoslásáról. A küldöttségben résztvett Kolozsvárról Asztalos Sándor dr., a MNSz központi jogügyi irodájának vezetője, továbbá az orvosok részéről **Fazekas János** dr. és **Málnási Géza** dr., a tanügyi szakemberek részéről pedig **Felszeghy Ödön** dr., **Papp Imre** és **Erdélyi Gyula**. A küldöttség támogatást nyujtott a Bolyai-egyetem képviseletének, melyet **Csögör Lajos** dr. vezetett, valamint az Állami Magyar Szinház kiküldötteinek is, élükön **Szentimrei** Jenő szinházi igazgatóval.

A bukaresti küldöttség munkálatairól Bányai László országos alelnök kérésünkre nyilatkozatot adott a Világosságnak.

— Tárgyalásainkat — mondotta — mindenben elősegitette az Országos Demokrata Arcvonal főtitkársága. Kihallgatáson fogadott bennünket Groza Péter miniszterelnök is. Az egyes minisztériumoknál teljes mértékben méltányolták állásfoglalásunkat a romániai magyarság sérelmezett kérdéseiben s tárgyalásaink eredményeként számos miniszteri rendelet és utasitás került közvetlen aláirásra. Ezek hatását rövid idön belül a gyakorlati életben is megnyugvással fogja érezni a romániai magyarság.

Bányai László a továbbiakban kijelentette, hogy tapasztalatai szerint nem elég a bukaresti küldöttségjárás a felvetődő kérdések megoldására, hanem minél tekintélyesebb állandó képviseletre is van szükségünk Bukarestben, ha azt akarjuk, hogy az elinditott dolgok valahol ne akadjanak el.

— Felhasználtuk az alkalmat — fejezte be nyilatkozatát Bányai László —, hogy az országos közigazgatási értekezletet is tájékoztassuk álláspontunkról. Hogy milyen fogadtatásban részesültünk, elég, ha megemlitem, hogy Takáts Lajos dr. bukaresti jogügyi megbizottunk felvilágositásait Burca belügyi államtitkár külön is megköszönte... Egyébként a főispánok értekezletén Luka László felhivta a jelenlévő közigazgatási vezetőket, hogy a sérelmek orvoslásában minél hathatósabban támogassák a Magyar Népi Szövetséget!

SZINHÁZ ÉS MOZI

A KOLOZSVARI ALLAMI MAGYAR SZINHAZ MUSORA:

Vasárnap, december 23-án délután 3 órakor: **Csavargólány.** (Lőrincz Zsuzsa és Andrási Márton fellépésével).

Este 6 órakor: **Huzd rá cigány.** (Andrási Márton fellépésével).

December 24-én, hétfőn délután 4 órakor: **Hamupipőke.** Gyermekelőadás.

December 25-én, kedden délután 3 órakor: **Csavargólány.** Andrási Márton fellépésével.

Este 6 órakor: **Huzd rá cigány.** Andrási Márton fellépésével.

Szerdán, december 26-án délután 3 órakor: **Huzd rá cigány.** (Andrási Márton fellépésével.)

Este 6 órakor: **Csavargólány.** (Lőrincz Zsuzsa és Andrási Márton fellépésével.)

Csütörtökön, december 27-én délután 3 órakor: **Sztambul rózsája.** (Krémer Manci fellépésével.)

Este 6 órakor: **Huzd rá cigány.** (Andrási Márton fellépésével.)

A KOLOZSVARI ROMAN NEMZETI SZINHAZ ÉS OPERA MUSORA:

Vasárnap, december 23-án 6 órakor: **A boldogság komédiája.** Evreinoff darabjának bemutatója.

Kedden, december 25-én 6 órakor: **A Román Opera** társulatának megnyitó előadása.

Szerdán, december 26-án délután pontosan 2 óra 45 perckor: **Matiné** és **Vidal asszony szeszélyei.**

KOLOZSVARI MOZIK MUSORA:

CAPITOL-MOZGO: **Éjféli gyors.**
CORSO-MOZGO: **Pat és Patachon**
MUNKÁS-MOZGO: **A balkezes angyal.**
ROYAL-MOZGO: **Katica.**
SELECT-MOZGO: **Stan és Bran**
URANIA-MOZGO: **Caranga.**

Rádiójavitás, villanyszerelés GYÁNI szaküzletében
Str. Gen. Necuicea (Kornis-u.) 1 szám.

SPORTÉLET

Teremtsen rendet a kolozsvári szakszervezeti ötös sportbizottság a sportkerületekben!

Miért esett vissza Kolozsvár labdarugó sportjának szinvonala?

KOLOZSVÁR, december 22. Más években, amikor az év utolsó hetében, a szeretet ünnepe előtt leültünk az irógép mellé, hogy megirjuk karácsonyi sportbeszámolónkat, mindenkor örömmel állapithattuk meg, hogy **mind a labdarugásban, mind a többi sportágakban Erdély fővárosa vezető helyen áll az országban.** Sajnos, az idén nem irhatjuk meg ugyanezt. Bár a háboru utáni időkben — általában mindenütt — visszaesés volt tapasztalható a sport fejlődése terén, a legnagyobb örömmel könyveltük el, hogy — a **mai demokratikus sportszellemnek megfelelően — a bajnokságra egyszerre 32 csapat nevezett be, amelyek közül 23 kolozsvári, 9 pedig vidéki volt.** Amilyen örvendetes ez a nagy szám, olyannyira sajnálatos, hogy az illetékesek — nem tudtak bánni vele!

Amióta csak visszaemlékszünk Kolozsvár labdarugóbajnokságainak küzdelmeire, min az első, mind a másodosztályban 24 csapatnál több soha nem játszott. Ez év őszén azonban 32 csapat nevezése futott be a bajnokságra, amelynek **nagyrésze szakszervezeti csapaté volt és e csapatok a tömegsport fejlesztését tüzték ki célul.** A sportszakkörökben, s a labdarugó-küzdelmekért rajongó közönség körében is — amely minden vasárnap délutánját a futballpályákon tölti — biztosra vették, hogy ha — az utazási nehézségek miatt — nem is élvezhetik a Nemzeti Bajnokság első- és másodosztályában játszó csapatok küzdelmeit, a labdarugó alkerület vezetősége ugyanugy, amint ez a városban és a többi vidéki kerületekben történt, a 6 legjobb kolozsvári csapatot összesorsolja a bajnokságba benevező 6 legjobb vidéki együttessel, mig a többi 20 csapatot — két 10-es csoportra osztva — a másodosztályban inditja el, az erőviszonyoknak megfelelően. A labdarugó alkerület vezetősége azonban — helytelenül — 4 nyolcas csoportra osztotta be a kerületi labdarugóbajnokságokra benevező 32 csapatot és ezzel **nemcsak komolytalanná süllyesztette a kerületi labdarugóbajnokság küzdelmeit, hanem tönkretette mind Kolozsvár, mind a vidék egész labdarugósportját, mert a közönséget elriasztotta a labdarugópályák látogatásától.**

Alig hogy kisorsolták a bajnokságokat, **egyszerre 7 csapat lépett vissza a bajnoki küzdelmektől,** mert az egyesületek nagyrésze — nem beszélve a felszerelésre kiadott összegekről — nem tudta előteremteni azt a költséget, amely az ujonnan alakult szakszervezeti csapatnak Besztercére, Zilahra, Désre vagy Szamosujvárra való utazásához szükséges lett volna.

Mindenkor, minden időben csak azért harcoltunk, hogy felemeljük és fellenditsük Erdély fővárosának a sportját. Ezt a multban sikerült is elérni, mert olyan vezetők álltak az egyesületek, s az egyes szakszövetségek élén, akik félretéve minden más szempontot, csak a sport fejlődését tartották szem előtt. Ma, amikor **a demokratikus politikai és társadalmi rendszerben lehetőségünk van ahhoz, hogy a tömegsporton keresztül minden sportágban fellendithetjük Kolozsvár sportéletét, mégis minden vonalon csak visszaesés tapasztalható.**

A kerületi labdarugóbajnokságoktól a helytelen beosztás miatt 7 csapat azonnal visszalépett és **a mérkőzések egy részét le sem játszották, mert a rosszul sikerült sorsolás miatt a csapatok nem jelentek meg a pályán.** Volt olyan bajnoki forduló is, amikor a kisorsolt mérkőzések közül egyet sem játszottak le. És hogy ez a „kitünő" beosztás a bajnokságoknak mennyire elvette a kedvét a szakszervezeti csapatoknak is, arra jellemző, hogy például az egyik csapat, — amely felkészületlenül állt ki a mérkőzésre — 18:0 arányban kapott ki ellenfelétől.

Hisszük, hogy a téli hónapok alatt a **kolozsvári szakszervezeti ötös sportbizottság rendet fog teremteni nemcsak az egyes sportkerületekben, hanem az egyes szakszervezeti egyesületeknél is,** mert még mindig akadnak olyanok, akik nem a tömegsport fejlődését tüzték ki célul, hanem tevékenységükkel csak rombolnak a sportéletben. Az ilyen egyéneket, akik a népi és tömegsport ellenségei, a szakszervezeti ötös sporttanács azonnal tüntesse el a sportéletből. **Ez a kivánság ma nemcsak minden olyan öntudatos, működő sportembernek, aki a zöld gyepen, vagy a deszkákon versenyez, hanem annak a tízezres sporttömegnek is, amely a mai demokratikus szellemnek megfelelően csak az igazi tiszta sportot szereti és támogatja.**

Figyelemmel kisérjük, hogy ahelyett, hogy naponkint tőbbszáz embert tudnánk bekapcsolni a sportéletbe, éppen ellenkezőleg, napról-napra minden kedvüket veszitve, többszázan lépnek vissza nemcsak a sportpályák és a versenyek látogatásától, mert keserűséggel és személyesen győződnek meg arról, hogy mi minden történik sportéletünkben.

Reméljük, hogy az elkövetkezendő uj év meghozza a megtisztult sportélet gyümölcsét is és eltünnek a sportéletből mindazok, akik csak kárára voltak Kolozsvár szépen induló és fejlődő sportjának. Hisszük, hogy a Vasas, Dermata, Sanitas, Orion, Universitatea, Victoria, CFR, valamint az Ékszerészek, Dermata Haladó Ifjak, Acélárugyár, Rutextil, Ady harisnyagyár, Schull kendőgyár, Böripari MSE, Fermeta, KKASE, Kerekdombi MNSz, Locomotiva, Gutenberg nyomdászok, Borbélyok, Fások, Élelmezők, Mc nostor, továbbá a vidéki egyesületek, a dési CFR-Somesul, Hegyi vadászok, Szamosujvári Spárta, Zilahi SC, beszterceei Unirea és CSSB, Egeresi SC, Bánffyhunyadi SC és a Mérai TK egyesületek vezetőségei, — az igazi, tiszta sportszellemben és a sportbarátság jegyében összefogva — azzal a lendülettel és akaraterővel inditják el csapataikat és versenyzőiket az egyes sportágakban, amely az igazi tiszta tömegsportnak megfelel és akkor rövidesen ujólag azt irhatjuk főcimünkben: **Erdély fővárosának sportja első helyen áll az országban!**

HALÁSZ REZSŐ

Labdarugók a nemzetközi kapcsolatok szolgálatában

A moszkvai Dinamo értékes sportsiker mellett politikai vonatkozásban is megszilárditotta Anglia és a Szovjetunió barátságát

KOLOZSVÁR, december 23. A Szovjetunió labdarugó bajnokcsapatának, a moszkvai Dinamo együttesének Angliában elért fényes eredményei az egész sportvilág érdeklődését a Szovjetunió sportviszonyaira irányitották. A Szovjet labdarugósportjáról eddig csak kevés volt közismert, mert több mint tiz év telt el azóta, amikor ugyanez a moszkvai Dinamo Franciaországban szerepelt és akkori szereplése nem nyujtott alkalmat a Szovjet sportjának valódi felértékelésére.

Amikor köztudomásuvá vált, hogy a szovjet bajnokcsapat Angliában körutat tesz, ezt az elhatározását általában igen **merész vállalkozásnak minősitették,** mert a szigetország labdarugói ennek a sportágnak — közismerten — a legnagyobb mesterei.

Angliában a hivatásos labdarugójátékos kizárólag ennek a tevékenységének él. Fizetése a legkiválóbb színészekével egyenlő és az angol bajnokságban szereplő csapatok között — amely bajnokság jellegzetességében minden más ország bajnoki mérkőzéseitől eltérő — olyan együttesek vesznek részt, amelyek között alig van minőségi különbség és a mérkőzések sorsát a pillanatnyi erőnlét és olykor a szerencse dönti el.

Saját pályájukon az angolokat legyőzni labdarugásban igen nehéz és nagyon kevés európai csapatnak sikerült a szigetország labdarugósportjának domináló felsőbbségén eddig csorbát ejteni.

A moszkvai Dinamo labdarugócsapata négy mérkőzést játszott Angliában, amelyek közül kettőt megnyert, kettő pedig eldöntetlenül végződött. A Chelsea ellen 3:3 arányban, a Glasgow Rangers ellen 2:2 arányban eldöntetlenül mérkőzött, az Arsenalt, a többszörös angol ligabajnokot 4:3 arányban győzte le, a Cardiff City ellen pedig 10:1 arányban kétszámjegyü, gólzáporos győzelmet aratott.

Mind a négy mérkőzésen a szovjet bajnokcsapat mintaszerű tökéletességgel alkalmazta a WM-rendszert, **gyorsaságban pedig felülmulta a világ tanitómestereit. Technikailag a szovjet csapatnak minden tagja csaknem müvész, labdavezetésük kifogástalan** és az egész angol szaksajtó a csodálat és lelkes elismerés hangján méltatja a Dinamo játékosainak sokoldalu tudását és különösen küzdőképességét. A Chelsea az első félidőben már 2:0 arányban vezetett és a szovjet játékosok határtalan lelkesedéssel kiegyenlitettek. Az angolok 3:2-ös vezetését is ki tudták egyenliteni. A küzdeni akarás és tudás, a tökéletes erőnlét tette lehetővé, hogy az Arsenal ellen is, amely a félidőben 3:2 arányban vezetett, a Dinamo nemcsak kiegyenlitett, de 4:3 arányban az értékes győzelmet is megszerezte.

Az angol lapok különösen a szovjet csapat kapusát, **Homicsot** halmozzák el dicsérő jelzőkkel, akit a **„The Tiger"** jelzővel, tigrisnek kereszteltek el, önfeláldozó és páratlan merészségü közbevetéseiért — a veszély pillanatában — és a tizenegyesek kivédéséért.

Bobrov, a szovjet csapat csatársorának legkiválóbb játékosa, szakkörökben is nagy feltünést keltett. Nemcsak azért, mert **ő a szovjet gólkirály, aki az idei szovjet bajnokság során 19 mérkőzésén 30 gólt rugott,** hanem azért is, mert ő volt az ötös csatárlánc szellemi irányitója. **Vasziljev Kartev,** a másik csatár gyorsaságával és a kapu előtti határozottságával tünt ki. Az összes angol játékosok egyhangu megállapitása szerint **a moszkvai Dinamo tagjai valamennyien nemzetközi értékü játékosok.**

A Chelseaval való mérkőzés után a szovjet játékosok 2500 angol fontot (körülbelül 50 millió lejt) kaptak s ezt az összeget **Sztalingrád városának ujjáépitési alapja javára adományozták.**

A moszkvai Dinamo együttese nemcsak nemzetközi viszonylatban is általános feltünést keltő, értékes sportbeli sikert ért el Angliában, hanem politikai vonatkozásban is megszilárditotta Anglia és a Szovjetunió barátságát.

KARÁDI NAGY LAJOS

Játszik-e a tifliszi Dinamo Kolozsváron?

A tifliszi Dinamo, amely csütörtök délután a hideg időjárás és a hétköznap ellenére 15.000 néző előtt győzött Bukarestben a Juventus ellen 10:5 (3:3) arányban, szombaton megérkezett Temesvárra, ahol karácsony másodnapján a város válogatottja ellen játszik. Moszkvai jelentés szerint a tifliszi Dinamo csak 3 mérkőzést játszik Romániában, bukaresti sportkörök viszont biztosra veszik, hogy a kitünő szovjet csapat még további két mérkőzésre kap engedélyt, hogy Aradon és Kolozsváron is játszhassék. Erdély fővárosában már minden előkészületet megtettek a tifliszi Dinamó mérkőzésére és amennyiben a bukaresti ARLUS telefonjelentése megérkezik, hogy a csapat Kolozsváron is játszani fog a Vasas ellen, ugy az ARLUS rendelkezésére azonnal 100 ember áll készenlétben, hogy a városi sporttelep pályáját a nagy hótól letakaritsa. A Vasas ma, vasárnap délelőtt 11 órakor edzést is tart a városi kispályán, készülve a Dinamó elleni mérkőzésre.

CAPITOL-MOZGÓ!
Nagy karácsonyi film
Keddi indulás!
A budapesti opera sztárjainak filmje.
SÁRDI JÁNOS és BORDY BELLA
AZ ÉJFÉLI GYORS
pazar rendezésü énekes és táncos filmben.
Főszerepekben: Greguss Zoltán, Bilicsi és Toronyi.
Kedden és szerdán délelőtt 11 órakor matiné.
Jegyelővétel délelőtt 11 órától.
Vasárnap utoljára: Méltóságos inas ur! Jávor, Kabos.

Hócipő, bicivligumi és minden egyéb gumitárgy szakszerü javitását 48 órán belül f. lelősség mellett vállalom.
Mechanikus- és vulkanizálóüzem
Bálint Lajos Kolozsvár,
Horea-ut 34 szám. Marianummal szemben.

Falusi karácsony

Angyalvárás napján, mikor a délutáni fény vegyülni kezd az estéli homállyal, mindenütt nagy tisztaság ragyog már a házakban. A kicsi szobák falai fehérek, mint a friss hó s az agyaggal behintett házfődje friss tapasztás illatát árasztja. A hét elején elkezdett munkát azonban még sehol sem fejezték be az asszonyok, édesanyámnak ilyenkor legtöbb a dolga. Ő szegény észre sem szokta venni karácsony szombatján, hogy esteledik s fiai, kicsitől nagyig, mind a nyakán vannak a bajukkal: édesanyám itt ez a baj, tul az nem jó. Hol a két ócskából készült uj nadrág szük, hol meg az ujonnan javitott ing gallérja sikerült bőre. Azt sem tudja, melyiket intézze hamarább a négy közül, hogy kántálni mehessenek. S közben az is eszébejut, hogy a kalácsot még nem szedte ki.

— Hagyjatok már, nincs száz kezem — s rohan a sütőkemencéhez, melyből a kalács-illat száll kifelé. A kalács-illattal egyidőben aztán mindenkit bélep a karácsonyi hangulat. A faluban itt is, ott is kántálók hangja száll az ablakok alól.

Vacsoratájt, mikor a csillagok is jól megszaporodtak már az égen, egyiknásik helyre — tanitóhoz, paphoz — becsilingel az angyal is. Hozzánk is be szokott nézegetni, csak angyalhajas fenyőfa nélkül és halkan, nehogy öcsém észrevegye. De nem jön üres kézzel: titkon-kötött kesztyüt, karmantyut hagy a piros abrosszal boritott asztalon.

A sötétség növekedésével egyre szaporodnak a kántálók is: füligsapkás emberkék, kalácsnélküli cigányasszonyok nyakukbavetett tarisnyával szedik a perecet s hirdetik a kis Jézus világrajöttét szép kanyargós kántálásokkal és karácsonyi rigmusokkal.

Később jönnek a betlehemesek is. Róluk jut eszembe, hogy néhány évvel ezelőtt, mikor a csorgó melletti kis dombon megálltak egy cseppet pihenni, Rózsa Miki hirtelen pillantást vetett a csipkével diszitett ládikóba s ijedten vakarta meg a fületövit:

— Hijnye, a jézusát neki! — káromkodott.

— Mi az te? — riadtak meg körülötte.

— Elvesztettük a kicsi Jézust — mondta s szinte sirva fakadt.

Na lett erre riadalom s kavarodás. Valamelyik az angyalokat hibáztatta.

— Mondtam ugyi, ne himbáljátok annyit azt a ládát, mert elhullatunk valamit. De nektek s a kutyának beszélhet az ember . . . Most honnan a csudából adjuk vissza a tanitó uréknak, 'sze most is alig akarták ideadni!

A két angyal hallgatott. Árva Gyuri fázósan dugta kezét félig leszakadt zsebébe. Közben a hó is pilinkézni kezdett s a Jézust keresők nagy zajjal gyülekeztek. Megállapitották, hogy nincs és nincs. A hó bé fogja temetni s a tanitó ur mindegyiket a tüzre teszi, ha nem keritik elé a leánya porcellán bubáját.

Álltak tanácstalanul. Rózsa Miki vezérhez illő módon állapitotta meg, hogy semmi szerencséjük nem volt.

— A bárónál Árva Gyuri csuszott meg a parketten s lett kakas a fejire, most meg a kicsi Jézust . . .

Nem fejezhette bé, mert valamelyik hirtelen odamutatott az Árva Gyuri félig leszakadt zsebére.

— Ni hol van! Ott a kicsi Jézus a lába kilátszik! . . .

Na, lett erre megint kavarodás. Gyuri zsebéből kikapták a porcellán bubát, az meg olyan volt, mint akit álmából költöttek fel hirtelen. Aztán egyszeribe sirvafakadt és ott hagyta társait. Rózsa Miki másnap tudta meg az édesanyjától, hogy Gyuri egész éjszaka nem ment haza. Szégyenében nem mert bémenni s az istállóban sirta magát álomba. Hogy a kicsi Jézust miért tette a zsebébe, azt a fiuk akkor találták ki, mikor megtudták, hogy a Gyuri kis huga, Rózika volt oka mindennek.

Levelet irt az angyalnak, amiben az volt, hogy neki olyan bubát kozzon, amilyent a tanitóuréknál látott. A postás meg Gyuri volt.

Ilyen is megesik néha karácsony estéjén, mely lamar eltelik s utána gyorsan telnek a napok is. Nekem ilyenkor mindig az az érzésem, hogy ime, hogy vártuk és vagy eltelt, mintha nem is lett volna . . .

SÜTŐ ANDRÁS

Töltőtollat ingyen
nem adok!
De kellemes karácsonyi ünnepeket kivánok kedves vevőimnek.
György Jakab, Jókai-u. 4.

A költészet tündöklése a román irodalomban

A román nemzet irodalmát ma a költészet fénye ragyogja be. Uj és nagy nemzeti költemények születnek és most jelennek meg sorra a tragikus háborus esztendők rejtve született alkotásai is.

A költészet tündöklése az augusztus 23-ika utáni román irodalomban még szembetünőbb, ha a román prózával teszünk összehasonlitást. Ezen a területen alig jelzi néhány mü, hogy itt egy nemzet uj utra tért s ennek talán az a magyarázata, hogy a Károly-diktatura kezdete óta a román reakció mindent elkövetett, hogy a nemzeti egyesülés mámorából, társadalmi küzdelmeiből táplálkozó nagy román prózairók legkiválóbbjait fokról-fokra a Knut Hamsun-féle tévutra téritse. Ám az európai viszonylatok közt is magas helyet elfoglaló román regényirodalom becsületét megmentette Mihail Sadoveanu, Cezar Petrescu s őrzi a román prózairodalom becsületét a fiatalon elhunytak sorából elsősorban az egészen ifjan eltávozott erdélyi Pavel Dan, az erdélyi román parasztság rendkivüli erejü megszólaltatója.

Mihail Sadoveanu, a forradalmas hagyományoktól duzzadó Olténia szülöttje, müvében Moldova népélete — ifjuságának ez a szintere —, a születő ókirályságiromán polgári rétegek és a Kárpátokon tuli nép költői hagyományai jelennek meg. A román élet lényegét Móricz Zsigmond-i teljességgel ragadja meg s éppen ezek a mély gyökerek avatják őt napjainkban a román irodalom nagy vezető egyéniségévé, aki nemcsak megérti, milyen mély szerkezeti változásokon megy át ma nemzete, de maga is, korát meghazudtolón, példátlan ifju erővel és lendülettel vesz részt az ujjászületés küzdelmeiben.

Egy mondatban kell utalnunk az esztéták szerepére is. G. Călinescu, Tudor Vianu, Şerban Cioculescu, G. Ivaşcu munkájára a diktatura alatt és a felszabadulás után. E szellemi munkások, kik az irodalom legelvontabb területén fáradoztak a fiatal román polgári társadalom értékeinek kibányászásán és megőrzésén, hol a fasizmus minden furiáit dühitették maguk ellen — mint G. Călinescu irodalomtörténetével —, hol meg a földalatti mozgalmakban találtak kapcsolatot a nemzet megmentőivel, mint G. Ivaşcu. Most szabadon és bátor kiállásaikkal, közéleti munkával, egyetemi tanszéken és sajtóban haladnak azon az uton, amely ma Szerb Antal utja volna a magyar irodalomban, ha a nyilasok meg nem ölik.

Ám a román irodalomba eleven életet, lüktetést, uj lázat igazában a költők hoztak. Öntudatos, felszabadult, épitő és uj életet formáló költemények gyönyörü sora mutatja, mi zajlik a román néptest sejtjeiben. A nemzeti érzés azzal a ragyogással és tüzzel füti át e költeményeket, amit mi Petőfi és Ady müveiből ismerünk. Ez a lira, a benne hevülő nemzeti érzés és társadalmi öntudat a román népet és a román szellemet cementnél erősebben forrasztja össze a vele együtt élő népekkel, magyarokkal, szlávokkal.

S ha az erdélyi Goga a fasizmus mélységei felé segitette taszitani nemzetét, az ugyancsak erdélyi fiatal román költő, Mihai Beniuc a fasizmustól való végső szabadulás csucsai felé serkenti a dolgozó román népet 1943 augusztus 23-áról szóló nagy költeményében, a Horiá-ról szóló énekben s minden lázas verssorában. Mellette kell megemlitenünk az ugyancsak erdélyi Eugen Jebeleanut és a hegyeken tuli költők közül a fiatalon meghalt Magda Isanost, Cicerone Teodorescut és Ion Caraiont, a mai szabadságharcos francia költészet nagyszerü tanitványát.

A feltámadt és élő fiatal és férfias román költészetet Geo Bogza koronázza meg ötévi munka után befejezett és most megjelent hatalmas müvével: Az Olt Könyvével. A folyó, melyet Ady is megénekelt, Erdély és az Ókirályság életsarait oldja fel és viszi tovább a nagy Dunába s még tovább az óceánokba és a világegyetembe. Az Olt zugása és hömpölygése a szépség, a jóság és az igazság szimfóniájává növekszik. Emberek, fűvek, állatok, hegyek, felhők és csillagok énekelnek ebben a könyvben a világ fájdalmairól és örömeiről.

A szabadságvágyó költői lélek nem ismer határt: a végső emberi és természeti törvényekkel azonossá válik. És a végső törvények a szabadságot szolgálják, akárcsak az igazszavu uj költők minden demokráciában megujuló nemzetnél.

MÉLIUSZ JÓZSEF
s. a.

Karácsonyi ének
háboru után

Künt nagy karácsonyest van,
Ujholdas, ujhavas.
Felöltözött fehérbe
A szin, az ól, a kas.

Szép patyolatvirág nyit
Tövisbokrok között,
S az utca is fehérbe
És csendbe öltözött.

Lélek se járna kint ma.
Hogy békesség legyen,
Mikor a szent jegyespár
Megy völgyön és hegyen.

S nyomott kis ablakokból
Megpitymallik a tél,
Hadd járjon enyhe gyertyák
S örömök fényinél.

Ki hordva égi terhét
Megy messzi ég alatt,
Hogy Bethlehemben érje
Az áldott pillanat — —

Gyertyára és örömre
Én is ugy gyujtanék,
Könnyülést Máriának
Beh szivből nyujtanék.

De nincs egy árva fényem,
Se lélekben, se fán,
Vad szél világkioltó
Ködöt küldött reám —

Ám tudom azt is árván,
Tiportan, fénytelen:
Épp az előtt visz utja,
Aki reménytelen;

S ha lábra tudnék állni:
Most ablakomon át
Megláthatnám a hóban
Mária lábnyomát.

BERDE MÁRIA

Virág a törtderekü cseresznyefán

„Az élet, ez az eltörött derék,
Kigyós örömmel üti fel fejét."
(Ady)

Amikor Illyés Gyula a Dunántulon romfalak és romvárosok között kereste a megmaradt embert, egy tankroncsokkal mocskolt tájon kettéfürészelt derékkal heverő és mégis virágbaszökkent cseresznyefát talált. A kép nem akart szimbólumkeresés módján került be e Rogerius-i leirásba — s ma mégis a romjaiból tápászkodó, halottaiból éledő Magyarország szinte bibliai jelképe. Különösen az, ha a megtépázott, éhinséges ország csodaszerü szellemi megnyilatkozásaira gondol az ember.

A tatárdulás borzalmait a modern háboru szörnyüségeivel megelevenitő esztendő élményanyaga legalább is egy emberöltőre kihatólag termékenyiti meg az irodalmat. Iszonyu „megtermékenyités"! Még csak dadogva és könnyekkel küzdve származik be egy-egy mozzanat az uj irodalomba — melyet nyugodtan nevezhetünk rom-irodalomnak —, de másról egyelőre nemigen képesek irni odaát. A magyarországi iró manapság kisértetként kóválygog egykori lakása romfalai közt, könyveinek és bútorainak hamvában gázolva, mint Márai Sándor, vagy a háboru névtelen katonaáldozatainak sirjára tereget egy-egy szál virágot, mint Illyés Gyula... A nagy vész sorsszerü elkövetkezésének a társadalomban gyökerező okait, az őrület gáttalan tombolását, az ember, a politikus-iró hajóroncsszerü hányattatását pedig olyan egyéniség örökiti meg, mint Darvas József. Nagy könyve, a Város az ingoványon, a veszedelmet oktalanul maga ellen hivó magyar társadalom kiáltó vádirata...

A gyászhangok mellett azonban egyre erősebben jelentkezik a bizakodás, az uj életteremtés követelésének érces szava is. A Moszkvából visszatért irók: Illés Béla, Háy Gyula, Balázs Béla, Gergely Sándor huszesztendei tapasztalataikat próbálják az uj Magyarország társadalomnevelésében érvényesiteni.

Barabás Tibor — akinek Cserépfalvi kiadásában most jelent meg hatalmas Martinovics-életrajza — a megreformált Uj Idők egyik számában sorraveszi az irodalom energiaforrásait s az irányokat és tanokat három csoportba fogva, igy veti meg a kibontakozás alapját: „E három csoport mindegyike irodalmi jövőnk egy-egy zálogát őrzi. De csak akkor teremthetünk egységes irodalmat, ha minden csoport belátja a maga fogyatékosságait, ha elszánják magukat erőik egyesitésére. Az allegóriák és szimbólumok tulhaladottak. Szóljunk, mert szólhatunk immár a valóságról, népünkről, társadalmunkról, nincs már osztály, félszegség, hatalom, melynek ne adhatnók kritikai ábrázolását."

Józan és tárgyilagos beszéd ez, pártoskodástól és elfogultságtól mentes, egy irodalomtörténész bölcsesége érződik benne. Az Erdélyből elszármazott Török Sándor viszont egy szinházi hetilap hasábjain a fölényes humorista csipkelődéseivel rugtat neki ugyszólván hétről-hétre a világnézeti kizárólagosságot hirdető irodalmi és müvészi berkek tulzásainak. Mi innen, 500 kilométer szürőjén át, mindkét hangot szükségesnek és épitőerejünek tartjuk.

Ugyanezen folyóirat adogat helyet Tamási Áron irásainak, melyekben Tamási a messziről jöttek csodálkozásával csóválja fejét egy s más szinházi jelenség ügyefogyottságán.

Az iróknak egyre hallhatóbbá válik a szavuk: majdnem mind belefolynak a napi politikába is, vagy legalábbis közmüvelődést silton fáradoznak, mint például Zilahy Lajos, aki a magyar—szovjet kapcsolatok mélyitését szolgáló egyesület elnökségét vállalta. A jövendő mutatja meg, hogy szerepük milyen mértékben lesz üdvös az ország helyreállitása, külpolitikája és a világ előtt való megbecsültetése terén.

Ha kenyeret soványat is, de szerepet bőséggel kaptak; áhuk, ha nógoly zilált körülmények közt is, de bizonyára a megvalósulás küszöbén áll.

JÉKELY ZOLTÁN

Hölgyeim, figyelem!
Megnyilt a „MARYLON" iparmüvészeti szalon.
Készülünk: Függönyöket, diszpárnákat, terítőket, stb.
Kérem szives pártfogásukat:
Tulajdonos KRISÁN MÁRIA
Kőmálalja-utca 17. (Hotel „Park" mellett)

ÉRTESITÉS.
A valódi
DÁVID OXIGÉN BORAX
készitmények, ugyszintén a
DÁVID OXIGÉN BORAX
nappali krém
és a
DÁVID OXIGÉN BORAX
éjjeli krém
ujból a legkiválóbb békebeli anyagokból készül.
Kérjük figyelemmel lenni a dobozokon található védjegyre!
Az eredeti
DÁVID OXIGÉN BORAX
krém dobozain, piros cimkén, az alábbi védjegy látható:
ODOL-PHARHZ
mely garantálja a kiváló minőséget.

A
NEW-YORK GRILL
szenzációja!
A karácsonyi ünnepekre való tekintettel e hó 20-ától kezdődőleg hatalmas müsorral állunk a közönség rendelkezésére.
Duo Raymonde és Vantino
a bukaresti Alhambra hatalmas akrobatikus attrakciója.
Raymonde Vantino eredeti keleti táncosnő.
Alice Padinevici spanyol tánc.
Maria Filipe cigány tánc.
Aurelia Fraya román nemzeti énekesnő.
Lucia Maxim angol énekesnő.
Müsor kezdete pontosan 9 órakor.
A kávéházban, étteremben és grillben teljesen átalakitott fütési rendszer mellett **kellemes meleg van.**
Szives pártfogást kér:
Bota, Spinrád, Holländer.

Figyelem! **Babafejek** ujra kaphatók. Gyönyörü karácsonyi ajándékok
„Sik" illatszertár és játékáruk. Engros.
Str. Şincai (Hegedüs Sándor-utca) 8 szám.

KARÁCSONY ESTÉIT
kellemesen töltheti a
„SAVOY" KÁVÉHÁZBAN,
ahol FRITA énekel, ADAM zenekara muzsikál.
Kitünő meleg konyha. Finom fajborok.
UNIÓ-UTCA 13 szám.

Figyelem! Karácsony után megnyilik **Figyelem!**
MUZICA
hangszer- és zenemükereskedés. Patefonlemezek.
Dózsa György-utca 12 szám, a volt Gólya-áruház palotájában.

Eladó egy gépierőre berendezett és talpgyártásra alkalmas
tímárüzem
vasutállomás mellett.
Felvilágositást ad: Kólya István, Tăşnad, Jud. Sălaj. Tel. 30.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 2400 lej.

Apróhirdetések szavankint 100 lej, legkisebb hirdetés 1000 lej. Állást keresőknek szavankint 50 lei legkisebb apróhirdetés 500 lej. A kiadóba cimzett és jeligés leveleknél 100 lej pótdíj fizetendő Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 200, 250 és 300 lej. Szöveghirdetés (hirek közöt szavankint 300 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 400 lej. Nyilttér szavankint 400 le

Csekkszám: 40.625

ADÁS-VÉTEL

ARANYAT, ezüstöt a legmagasabb áron veszünk. Urbansky és Kérdő, Szabadság-tér 24. 16309

EZÜSTÖT és perzsaszőnyeget veszek. Mikes-utca 5. Cimeket a postaládába kérem. 16309

PERZSASZŐNYEG, bútor, irógép és egyéb értéktárgyak vétele és eladása Unicum Kossuth Lajos-utca 20. 16488

RÉGISÉGEKET, aranyat, ezüstöt, brilliánst, szőnyegeket kereskedőktől is Wallerstein vásárol. Kornis-utca 1. Telefonpalota mellett. 16636

BÁRMILYEN varrógép alkatrészt megveszek magas áron. Weisz, Horea-ut 56. 16700

HULLADÉK papirt veszek minden tételben. Papirraktár, Cal. Decebal 3. 16770

BŐR- esetleg más irodai garniurát megvételre keresünk. Cim a kiadóban. Gr

ELADOK és veszek használt ruhákat, öltönyöket és rádiókat. Széchenyi-tér 31, Vele.

UJ IDŐK lexikon uj állapotban, elfogadható árban eladó. Király-utca 43, 1—2 óra között. 16503

RÁDIÓ eladó. Mende 3+2, 43 tip. Széchenyi-tér 31, Vele. 16884

RÁDIÓT, lehetőleg modernt, esetleg lámpa nélkül vagy nem üzemképest veszek. „Erdély" könyvesbolt. 16836

ELADÓ 1000 négyzetméter családi házhely a Duna-utcában. Érdeklődni Dézsma-u. 2, szerelőnél. 16820

SZEKRÉNYEK eladók: bükkfából, fenyőfából és két antik szekrény. Megtekinthetők Anonymus-utca 13, I. emelet, Kőmivesnél, reggel 8 és 10 óra között. Gr.

ELADÓ 1 hengéres, 5 lóerős benzinmotor, üzemképes. Zichy-utca 20, V. ker. 16798

VESZEK jókarban lévő perzsa és gyári szőnyegeket, olajfestményeket, porcellán és más szobai disztárgyakat. Rottenberg, Timár-utca 10. 16838

MODERN szuper-rádiók eladók. Báthory-üzlet, Malom-utca 30. 16832

MÁRKÁS, jó állapotban lévő rövid zongorát keresek megvételre. Cimeket „Zongora" jeligére a kiadóba. 16849

HATSZEMÉLYES ezüst evőeszköz készletet vennék. Cimeket: „Jókarban" jeligére a kiadóba. 16849

MODERN diófa-fotelek eladók. Mócok-utja 6, hátul az asztalosnál. 16925

RÁDIÓZENESZEKRÉNY, duálmotoros, pikőpök, melyekbe rádió beszerelhető, eladók Horea-utca 33, Hirsch. 16926

ELADÓ egy komplett, sötétfurniros teleháló sodronnyal és tükörrel ellátva. Értekezni Deák Ferenc-utca 33 alatt az asztalosnál. 16904

MÁRKÁS patefon 15 lemezzel olcsón eladó. Szappan-utca 9, ajtó 1. 16851

MODERN zománcozott konyhák minden színben és fazonban kaphatók. Lukács asztalos Unió-utca 24. 16841

EGY nagy szalontükör eladó. Grünbaum, Dózsa György-utca 30. 16938

MÉRLEG 5 mázsás, majdnem uj, 300 ezerért eladó. Jókai-utca 7, Bagoly Róza zöldségüzletében. 16942

ÁGY, szekrény, iróasztal, könyvespolc és más bútorok eladók. Szentegyház-utca 2, házfelügyelő. 16942

FÉRFISZOBABUTOR, használt, bőrhuzat nélkül nagy könyvszekrénnyel eladó. Unió-utca 22, asztalosnál. 16942

REKAMIÉK, hálók, iróasztalok, komódok, vitrinek, könyvszekrény, ebédlőasztal kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14, üzletben. 16944

SINGER szücsgép jókarban eladó. Árpád-ut 18, ajtó 3. 16946

ZONGORÁT vagy pianinót keresek megvételre. Cím: Teleki Mihály-utca 16, balra 1. ajtó. 16971

EGY perzsaláb bunda, két párnázott szék, egy toalett és egy rollózott iratszekrény eladó. Kálvin-utca 11. 16947

ELEKTRO-Supercalor prokura injektor eladó. Szabadság-tér 4—5, szerelő műhely. 16948

MAGAS áron veszek ólmot, gázcsövet, gázcső összekötő idomokat, vörösréz fürdőhengert és radiátor fűtőtestet. Árpád-ut 13. 16949

ELADÓ egy rádióhoz kapcsolható lemezjátszó. Arany János-utca 17. 16975

CIPÉSZ sima varrógép eladó. Mócok-utja 61. 16960

ELADÓ egy fehér fél háló. Érdeklődni Kőkert-utca 98. 16962

ELADÓ gáz-vizmelegítő, ugynevezett autogeyzer. Megtekinthető Bástya-utca 15, kapusnál. 169[illegible]

ARCGŐZÖLŐ eladó Unió-utca 3, kozmetika. 16703

KUKORICAMORZSOLÓT, kisebb szőlőprést, valamint világításra kapcsolható 0.6—0.8 lóerős villanymotort keresünk megvételre. Gondoskodó Hitelszövetkezet, Kossuth Lajos-utca 18. 16831

ELADÓ fényezett diófaszekrények, ágy, konyhaasztal, előmelegítő kályha. Attila-ut 24. 16933

ASZTALKALYHA eladó. Hunyadi-tér 17, házfelügyelőnél. 16935

VALÓDI „Rosenthal" porcellán ebédlőszervisz eladó. „Rapid", Hunyadi-tér 17, II. emelet, 8—10 óra között. Telefon: 772. 16977

RÁDIÓ Standard 3+1 eladó. Mócok-utja 9, Pál. 16854

ELADÓ egy kétleres főzőkemence, szegesdrót, csergepokróc, kalotaszegi bútor, negyvenes női cipők, hócipő, sodrony ágybetét, háziipari rongyszőnyeg, kakukóra, siruha, szőrmeboák, házigyapju. Attila-ut 16, udvari lakás. 16955

SINGER balkaru cipészgép, jókarban lévő, eladó. Kinizsi-utca 4. 16946

GYERMEK sportkocsi, ágypárnák eladó. Hosszu-utca 21. 16958

MODERN és antik bútorok jó állapotban előnyösen eladók. Érdeklődni Fenesi-ut 64 alatt, 9—13 óra között. 16990

AKKUMULÁTOR 12 voltos eladó. Deák Ferenc-utca 36, nyomda. 16983

MINDENFÉLE uj és használt bútorok olcsón eladók. Dézsma-utca 13. 16982

SICIPŐ 40-es, dupla talppal eladó. Dózsa György-utca 16, I. emelet 2. 16980

ELADÓK: párnák, dunyha, libatoll. Weinberger, Fellegvári-ut 22, délelőtt 9-ig, délután 2—4-ig. 16978

VÁSÁROLOK víz- és villanyszerelési tárgyakat és anyagokat, használtat is. Pál Bertalan víz- és villanyszerelési vállalata Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 24, az udvarban 16989

PHILIPS rádió eladó. Kandó Kálmán-utca 2. Rudolf-ut folytatása. 16988

KONCERTZONGORA rövid, kereszthuros, egy rezsó és egy fatárogató eladó. Hunyadi-tér 7. 17017

MODERN, lakkcsiszolt konyhaberendezés sürgősen eladó. Szentegyház-utca 37, hátul az udvarban, Báránynál. 17019

ELADÓ egy 22 kötetből álló német lexikon és 3 darab hordó. Petőfi-utca 11, portásnál. 17018

ELADÓ egy bekárpitozott rekamie. Galamb-utca 41. 17015

MODERN diófurniros kétszemélyes rekamie és egy lakkcsiszolt kombinált szobaberendezés sürgősen eladó. Szappan-utca 18, ajtó 4. 17013

SITALPAT olcsón eladok vagy elcserélek ródlival. Fellegvári-ut 91. 17011

EGY perzsaláb bunda eladó. Györgyfalvi-ut 85. 17010

NŐI aranyóra és ezüst karkötő óra eladó. Kalapüzlet, Szabadság-tér 18. 17009

KOLOZSVÁRI piacon közlekedő autóbusznak a fele eladó vagy más gépjárművel cserélendő. Értekezni délelőtt Baba Novac (Bethlen)-utca 14. „Banca Invatatorilor"-nál. 17002

KÉTLÓVAS batár, majdnem uj állapotban, valódi bécsi Körber-gyártmány, könnyen átalakítható, eladó. Megtekinthető Pauletti kovácsmesternél, Zug-utca 25. 17001

GYERMEK babakocsik kaphatók a készítőnél hétfő délután 4 óráig. Horea-ut 8. Hátul az emeleten. 16999

VESZEK gépszíjat uj vagy használt állapotban 8 cm-től bármilyen szélességig. Cim: Botond-utca 8. Oravetz. 17005

5+1 SZUPER RÁDIÓ eladó. Király-utca 49. 16991

DUPLA rekamie eladó. Dr. Németh, Dózsa György-utca 9. 16996

ALKALMAZÁST KERES

FESTÉK vagy füszer szakmában segéd, románul, magyarul beszélő, minden elfogadható állást keres. „Sürgős" jeligére. 16952

PULOVEREK, szvetterek, sálak, kesztyük és zoknik kötését olcsón vállalom. Özvegy Polgár Antalné Petőfi-utca 21, ajtó 4.

MAGÁNOS uriembernek vállalok mosást és vasalást. Cimeket kérek a kiadóba „Magános" jeligére. 16847

INTELLIGENS középkoru nő elmenne házvezetőnőnek egy magános urhoz. Cim: Str Eminescu 97, Zilah. 16970

MATEMATIKA hallgató, perfekt román, francia, német, magántanitást vállal. „Matematika" jeligére a kiadóba. 16961

30 ÉVES egyedülálló urinő házvezetést vállal magános urnál vagy kéttagu családnál. „Házvezetőnő" jeligére. 16981

SZÖVŐGYÁRAK, vetélők készítésében és javításában szakképzett, állást keres. Blau, Ipar-utca 12. 17007

ALKALMAZÁST KAPHAT

KERESEK egy magános férfit, ki szódavíz töltéséhez és üvegjavításhoz ért, jó fizetéssel és természetbeni lakással. Vasut-utca 4. 16924

EGY gyermekszerető jobb nőt kisebb háztartás vezetésére keresek. Farkas-utca 8, Tamásné. 16931

ELÁRUSÍTÓNŐT, tehetségest, felveszek. Dózsa György-utca 12, portásnál. 16857

FAMEGMUNKÁLÓ gépekkel rendelkezővel társulnék tömegcikkek gyártására, helyiségem, fám van. Cim a kiadóban. 16963

LAKATOS tanoncot felveszek azonnalra. Spitz lakatosüzem, Széchenyi-tér 3. 16989

PERFEKT, megbizható szakácsnőt, jó fizetéssel, Aradra felveszek. Dr. Sebestyén Józsefnénél, Egyetem-utca 3, II. em. 2. ajtó. Utiköltséget térítik. 16997

INGATLAN-LAKÁS

KÖZPONTBAN ház nagy üzlethelyiséggel és két lakással eladó. Telefon 438. 16334

KERESÜNK sürgősen 1 szoba, konyha fürdőszobás komfortos lakást. Lelépést és magas bért fizetünk. Megbizva Bocsánczi Márton kereskedelmi iroda, Unió-utca 10. 16629

ELADÓ teljesen uj, befejezetlen házastelek jó helyen, 3 szoba komfortos, beköltözhető lakással, előnyös árban. Belvároshoz közel többlakásos házastelek 28 millióért. Házhelyek már 3 milliótól. Kérjen ajánlatot teljes bizalommal volt Róma ingatlanforgalmi iroda, Bocsánczitól, Unió-utca 10, I. emelet. 16908

HA eladó házhelye van legolcsóbbtól legértékesebbig, bizza meg a legrégibb ingatlanforgalmi irodát, Bocsánczi Mártont, Unió-utca 10. I. emelet. 16908

BÉRBE veszek raktárhelyiséget, esetleg átalakítható bombasérült házat, teherkocsi bejáratra alkalmas udvarral. Ajánlatokat: Vörösmarty-utca 7 alá kérek. 16973

SZÉPEN bútorozott szoba 3 személy részére január 1-től kiadó. Értekezhetni lehet 3—4-ig Bezerédi-utca 15, (Erzsébet-ut tetején). 16903

BORLERAKATNAK alkalmas pincét keresek azonnalra, üzlethelyiséggel előnyben. Astoria szálloda. 16945

KOLOZSVÁRRÓL eltávozótól átveném 1—2 szoba, konyhás komfortos lakását, költségek megtérítése ellenében, esetleg bútorral és berendezéssel együtt. Cimeket kérem „Belvárosi lakás" jeligére a kiadóba. (Ügynököket díjazok). 16987

BELVÁROSI komfortos 2 szoba, konyhás öröklakást megvételre keresek. Ügynököket díjazok. Cimeket kérem „Belváros 53" jeligére a kiadóba. 16987

EGY nagy pince raktárnak vagy borpincének kiadó. Petőfi-utca 68. 169[illegible]9

A SZÉCHENYI-TÉR legforgalmasabb helyén kiadó textil-rövidáru üzlet, vagy társuláshoz 10—15 millió szükséges. Cim a kiadóban. 17012

ELADÓ a Tisztviselőtelepen 2 szoba komfort plusz 1 szoba komfort 34,000.000 lejért. Ugyanott 4×2 szoba komfortos emeletes ház 50,000.000 lejért. Pasteur mellett 2 szoba, konyha, veranda 15,000.000 lejért. Patautcában ház nagy telekkel 20,000.000 lejért. Kövári-telepen 2 szoba, konyha nagy kerttel 12,000.000 lejért. Állandóan keresek házakat, telkeket, gyümölcsösöket a legkisebbtől a legnagyobbig megbizóim részére. „Express" iroda, Unió- és Kötő-utca sarok.

KOLOZSVÁRON háromszobás villás házat keresek megvételre. Keresek czenkivül borpincének alkalmas helyiségeket. Cimeket a kiadóba „Komoly vétel" jeligére. 17003

SZEREZZE BE az ujonnan megnyilt „PAX" üveg, kerámia és porcellán üzletében karácsonyi ajándéktárgyai!
Kossuth Lajos-utca 5 szám.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kivan
összes vevőinek és ismerőseinek FRIEDMANN HERMAN
ékszerész, Dózsa György-u. 12

Karácsonyra és ujévre
textiláru a legszebb ajándék
Divatáruház-cégnél, Dózsa György-utca 6.

36. áll. sorsjáték

IV. osztály:

5,000.000 lej

prémium huszadrészét nyerte a 46499 számu sorsjegy.

100.000 lejt nyert:
19139

60.000 lejt nyertek:
24220, 35196, 46112

42.000 lejt nyertek:
11283, 14496, 31837, 33590, 36465, 39670

Uj sorsjegyet nyertek:
2543, 3614, 14386, 14478, 25107, 25114, 27943, 30815, 37420, 37449, 43423, 46144, 55082, 3224, 3601, 3620, 3636, 6807, 6815, 6908, 7304, 7317, 7336, 7342, 8701, 10114, 10119, 10938, 11281, 11366, 11707, 11719, 11742, 12821, 14591, 15434, 15435, 15563, 15586, 15818, 16551, 16590, 16596, 17826, 19132, 19151, 19302, 20832, 20855, 21145, 21152, 21159, 21612, 22093, 23325, 23332, 23838, 24219, 25271, 25354, 25373, 26072, 26095, 27165, 27168, 27539, 27540, 27941, 28013, 29931, 30814, 30840, 31438, 31840, 31845, 32002, 32262, 32263, 33583, 33598, 34785, 35184, 35547, 37445, 37812, 37816, 39422, 39672, 39673, 39807, 39811, 39964, 39974, 43109, 43427, 44906, 44908, 45886, 45941, 46102, 46121, 46149, 46266, 46268, 47755, 47760, 48245, 48287, 49094, 50157, 52703, 52719, 53355, 53845, 53859, 54004, 54981, 54991, 55048, 55091, 57957, 59094, 59738.

Titán
sorsjegyfőelárusító.

V. osztály huzása:
1946 január 5—31-ig.

A közölt számok helyességéért felelősséget nem vállalunk!

KÜLÖNFÉLÉK

LULU-KOZMETIKA szépít, üdít, fiataliti Szentegyház-utca 43, telefon: 652. Tanitványkiképzés. 15696

MEGISMERKEDNÉK házasság céljából negyvenes intellektuel urral, vallás nem számit. Cimeket „Uj esztendő" jeligére. 16800

HA TŐKÉJET biztos vállalatba elhelyezni, VAGY VÁLLALATÁHOZ bármilyen kicsi vagy nagy tőkét keres, forduljon bizalommal BOCSÁNCZI kereskedelmi irodához, Unió-utca 10. I. emelet. 16908

HÓ- és sárcipők javitását tökéletesen és gyorsan, békebeli anyagból vállalom. Malom-utca 8, vulkanizáló. 17014

HÓ-, sárcipő és zipzár szakszerü javitását vállalom. Kovács vulkanizáló, Cal. Motilor 61. 16956

HÖLGYEK figyelmébe! Gőzondolálás, hajfestés, paróka, tupé és mindennemü fodrászmunka a legszebb kivitelben készül. Pál és Kovács női fodrászoknál, Dózsa György-utca 4, I. emelet. 16853

FÜGGETLEN, 18—28 éves, átlagos intelligenciával és lelki finomsággal rendelkező nő igaz barátságát keresi középkoru, keresztény intellektuel házasság céljából. Kalandornők kizárásával kérem szives válaszukat: „Doktor" jeligére a kiadóba. 16988

JÓLMENŐ füszerüzlet átadó. Cim a kiadóban. 16954

EZÜSTBEVEGYÜLŐ, negyvenéves fővel (biztos egzisztenciával) elfoglaltságom miatt ezután szeretném megtalálni (házasság céljából), akit egy életen át kerestem — az Igazit! Nem érdekel asszony-e, vagy leány, szegény, vagy gazdag, csupán csak az, hogy olyan melegséget árasszon ünmaga körül, ahol egy fáradt, csalódott szív nyugalmat, feledést talál, s hogy van-e benne nemcsak gyöngédség és jóság, hanem hit és bátorság ahhoz, hogy egy leikileg kisiklott életet széppé tehessen. Kivánságaim: átlagon felüli intelligencia, vonzó külső, megnyerő modor. Korhatár: 32 esztendő. Lehetőleg cimmel, életjelrajzzal, esetleg fényképpel (amelyet feljétlenül visszakülldök) ellátott választ „ZÁTONY" jeligére a kiadóhivatal juttat cimemre. Diszkréció uri becsületszóra.

VARRÓNŐ kabátot, délutáni és estélyi ruhát a legkényesebb ízlésnek megfelelően jutányosan vállal. Fürdő-utca 16, I. balra. 16994

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Kolozsvár. — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató.